

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 6.

15. junija 1859.

VIII. tečaj.

Pridiga za 2. nedeljo po binkoštih.

(Od velike večerje na zemlji in v nebesih.)

„Nek človek je napravil veliko večerjo, in jih je veliko povabil.“ Luk. 14, 16.

V v o d.

V današnem sv. evangelju božji učenik žlahtne resnice v priliki od velike večerje pripoveduje: „Nekdo, pravi Jezus, je veliko večerjo pripravil, in iz ljubezni svoje prijatelje, znance in sosede na dobro voljo povabil. Ob uri večerje, kedar je že vse pripravljeno bilo, pošlje dobri gospod svojega hlapca, povabljene k mizi poklicat. Ali oni nočejo priti, in se izgovarjajo s praznimi rečmi, kakor bi ne utegnili. Goreče je dobrega gospoda v serce bolelo, kedar je hlapec prišel in mu povedal, da so povabljeni njegovo gostovanje zavergli. Po pravici se je nad njimi razserdil in ravno za to tudi on jih zavergel: „Jaz vam povem, da nobeden tistih mož, ki so povabljeni bili, ne bo moje večerje pokusil“; pojdi berž, je svojemu hlapcu ukazal, pojdi na stezde in ceste, in pripelji uboge in slabe, slepe in kruljeve sem noter, naj revni in siromaki dobijo, kar so bogati in prevzetni zavergli.“ — Žlahtne in lepe resnice v tej priliki zavite ležé: Bogati gospodar, ki je veliko večerjo naredil, je usmiljeni Bog, neskončno dobri nebeški Oče; velika, velika je ta večerja, pripravljena za vse ljudi. Veliko milijonov ljudi je že pomerlo, milijonov in milijonov jih še živi, in se jih bo še rodilo, ki so vsi k tej večerji poklicani in povabljeni. Tudi za nas vse, kersanski poslušavci! je dobri nebeški Oče veliko večerjo naredil,

on je za nas pripravil večerjo tukaj na zemlji, on je pa tudi za nas pripravil večerjo tam v nebesih.

In od te dvojne večerje, ktere je usmiljeni Bog za nas vse naredil tukaj na zemlji, in tam gorej v nebesih, — hočem jaz danes vam govoriti.

Pripravite se, in jaz prosim za poterpljenje!

Razlaga.

Oče nebeški želi vse ljudi srečne storiti, — ali nikar tako, da jim daje posvetnega blaga, ki ga tatje vkradejo, in molji snejo, nikar tako, da jim pošilja časne dobrovolje, ki hitro mine, kakor roža na polji, temuč on hoče vse ljudi na večno zveličati. Za to je tukaj na zemlji za nas naredil:

1. Večerjo sv. keršanske katoljške vere.

K tej veliki večerji prave vere je Bog od začetka sveta ljudi klical in jih še kliče. V starem testamentu je pošiljal bogaboječe preroke nar popred jude klicati; sv. Janez kerstnik je z rokami kazal odrešenika, in jude k njemu vabil; Jezus sam, edinorojeni Sin nebeškega Očeta, je ljudi k sebi klical; oni pa so terdovratni ostali, so svojega odrešenika in zvelicarja zaničevali, grozno martrali, na slednje na križ pribili, in njegovo sveto vero zavergli. Za tega del je on pa tudi ukazal svojim aposteljnom in učencom med nevernike in molikovavce iti, in jih klicati k veliki večerji, Mat. 28, 19.: „Pojdite in učite vse ljudi.“ In dvanajst ubogih, zaničevanih ribicev se križema po svetu poda, in oznanuje veseli glas kerš. kat. vere. Oni nesejo znamenje sv. križa v dežele juterne, kjer mlado solnce vstaja, in ga zasadijo v zahodne kraje, kjer večerno sonce k božji gnadi gre; oni učijo černe zamorce, kjer od velike vrocine pesek gori, in keršcujejo po deželah, kjer ljudje v večni zimi prebivajo. Sv. Peter, nar prvi med aposteljni, pride v veliko ajdovsko Rimsko mesto, in navajen ribiti, verže mrežo svojo, in dobi veliko judov in ajdov v svojo zveličansko mrežo, in postavi tam sv. keršansko kat. cerkev, ktere ljubeznivi pas objema vesvoljen svet. Tudi v naše kraje so keršanski učeniki, in brumni misijonarji pripridigovali, naše predstarše spreobernili, in tako tudi nas pripeljali k večerji sv. kerš. kat. vere. Brez števila veliko je

še nevernih turkov in ajdov po novih in še neznanih krajih, veliko tavžent in tavžent je še tudi med nami kristjanov, kateri še ne sedijo pri večerji sv. kerš. kat. vere, mi pa, ljubi bratje in sestre moje, mi se veselimo pri veliki večerji prave kat. cerkve, in srečni, sedemkrat srečni smo mi, ki smo svatje te sv. cerkve! Zakaj le samo k našej kat. cerkvi je Jezus Kristus rekel, Mat. 28, 20.: „Glejte! jaz sem pri vas vse dni do konca sveta“; le samo našo katolijsko cerkev sam sv. Duh vodi, Jan. 14, 26.: „Troštar sv. Duh, ktereга bo Oče poslal v mojem imenu, je govoril Kristus, ta vas bo učil vse reči“; le samo naša kat. cerkev na terdi skali počiva, ktere vsa peklena moč ne bo premagala; le samo naša kat. cerkev je od Jezusa ključce prejela, nam nebeško kraljestvo odpreti. Glejte! kerš. poslušavci! tako imenitna, tako sveta je naša kat. cerkev! ali premislite pa tudi žlahtne jedi, ktere pri tej večerji duša človeška dobivlja! Ona se pri tej večerji obhaja:

a) z božjo besedo, brez ktere duša umerje, kakor bi truplo brez živeža umerlo; „kar je telesu jed, pravi sv. Kri-zostom, to je duši božja beseda“; ona je tista nebeška mana, ki našo dušo živi, da po poti življenja ne umerje, ona je tista luč, ki nam pravi pot kaže v vesele nebesa, zakaj Jezus Kristus je ja „prava luč, ki razsveti vsakega človeka, kateri na svet pride.“ Vsako nedeljo, vsak zapovedan praznik se nam božja beseda oznanuje; oh le radi in skerbno jo poslušajmo, po njej svoje življenje ravnajmo, in veselo in srečno bo naše življenje; Jezus, večna resnica ja pravi: „Kdor moje besedo posluša in tisto ohrani, je podoben modremu možu, ki svojo hišo na terdno skalo pozida. Naj pridejo viharji, naj ploha pade, naj vode prideró, se ne bo poderla, ker je na skalo postavljena!“

Naša duša se pri večerji sv. kat. cerkve oživlja:

b) s presvetim rešnjim telesom, s telesom in s kervjo Jezusa Kristusa, Sina božjega. „To je moje telo, to je moja kri“, je Jezus pri zadnji večerji svojim učencem rekel, in On sam tudi pravi, Jan. 6, 56.: „Moje meso je res jed, in moja kri je res pijača. Kdor jé moje meso, in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem. Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.“ O ljubi moji! pogledjte neizrečeno ljubezen

Jezusa Kristusa — On, kralj nebes in zemlje, pride k nam, ki smo prah in pepel; mi jemo njegovo meso in pijemo njegovo kri, da na poti proti dolgi večnosti ne opešamo. „O ljubezen mojega zveličarja, kliče z veselim sercom sv. Bernard, to je zapopadek vse ljubezni!“ Tako zlahtno hrano, angeljski kruh je naš Gospod in Zveličar svoji cerkvi izročil.

O kako žalostni in kako nesrečni morajo tisti ljudje biti, kateri nimajo altarjev, nimajo duhovnikov, nimajo večerje Jezusovega mesa in sv. kervi! Za tega voljo je naša katoljska cerkev v četrtek vesel spomin sv. rešnjega telesa obhajala, in ga tudi danes in še nekaj nedelj ponavlja. Skazite pri procesijah živemu Bogu božjo čast in hvalo, hodite tako, da bo vsaka vaša stopinja kazala, kakšno gorečo pobožnost in ljubezen do svojega odrešenika nosite, stopite pa tudi večkrat z grevanim in ponižnim sercom k mizi božji, da bo Kristus z vami in vi z njim sklenjeni, da bote tako večno živeli; in ko se vam pri sv. maši kaže sv. rešnje telo, oh padite na svoje grešne kolena in molite Jezusa, svojega živega Boga!

Mi smo vidili, da je sv. kat. cerkev tista velika večerja, katero je dobri Oče nebeški nam vsem na tej zemlji naredil, ona nas uči in nas vodi po pravem poti, ona nam pa tudi deli sv. zakramente in nam pomaga, po tistem srečno hoditi, da pridemo enkrat na večerjo, katero nam je usmiljeni Bog v nebesih pripravil.

2. Ja druga večerja nas čaka v nebesih.

Ni ga pod soncem človeka, da bi ne imel križev in težav, naj se ravno na glavi svitlega cesarja zlata krona preliza, naj imajo ljudje polne skrinje zlata in srebra, vendar velikokrat skriven červ njih serce hudo grize, in njim vsako veselje greni. Le tam pri nebeški večerji, katero nam je dobri Bog tam v nebesih naredil — bo vse hudo minulo, in veselje neizrečeno, veselje večno se bo začelo. —

Pri veliki večerji v nebesih sedi ljubi Oče nebeški na veličastnem tronu svoje neskončne ljubezni, tam sedi na desnici svojega Očeta Jezus božji Sin, naš odrešenik in zveličar; sedi Bog sv. Duh, naš troštar in posvečevavec; pri tisti večerji se sveti kakor juterna danica Marija, prečista devica in mati božja, tam sedijo vsi svetniki in svetnice božje, in „se

svetijo kakor sonce v kraljestvu svojega Očeta.“ Srečni, stokrat srečni ste zdaj vi prijatli božji, ki ste zavolj Jezusa vse zapustili, siromaštvo, zasramovanje, železne ketine, temne ječe, ja strašno smert voljno prestali, tam pri nebeskej večerji vam je Bog vse solze odbrisal od vaših oči, in vam vse stokrat povernil.

Ljubi bratje in sestre moje! ki zavolj nebeskega kraljestva veliko terpite, se serčno vojskujete s svojim hudim nagnjenjem, z hudobnim svetom in s peklenkim sovražnikom, oh le bodite stanovitni; tam pri nebeski večerji se že spleta večni venec, Mat. 5, 10.: „Blagor jim, ki so zavolj pravice preganjani, njih je nebesko kraljestvo.“ Ljubi moji! ki svoje dolžnosti na tanko dopolnujete, svoje serce z čednostni zaljšate, ali vendar nimate posvetnega blaga, nimate jesti in obleči, le samo težko beraško palico nosite, oh bodite potroštani! Tudi vi ste k nebeski večerji povabljeni, tudi vas bo Oče nebeski k sebi poklical k večni mizi, vsega bote dovolj imeli, angeli božji sami vam bojo stregli: „Srečni so ubogi v duhu, njih je nebesko kraljestvo.“ Pri tej večni večerji ni več bolezn, ni več težave, ni nobene žalosti; vse rane zacelijo, vse solze se posušé, tam ni več sovražnika, da bi nedolžne preganjal, jim krivico delal: vsi se ljubijo, in kakor dobri otroci enega očeta skupaj živijo; „gorej v nebesih, pravi sv. Janez 16, 22., je vse lepo, vse veselo, vse je večno.“ ja naša slaba pamet še sreče nebeskega veselja zapopasti ne more: „Nobeno oko še ni vidilo, nobeno uho še ni slišalo, tudi človeško serce še ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki ga ljubijo.“ In to neizrečeno veselje pri nebeski večerji bo tudi večno. Jezus ja pravi: „Pravični pojdejo v večno veselje.“ Vsako veselje v tej dolini solz je le kratko, roža danes cveti in nas s svojim duhom oživlja, jutre že osuta leži, človek, ki je večeraj zdrav in vesel se sprehajal, jutre bleđ in slab na bolni postelji zdihuje, cela zemlja, po kateri mi hodimo, bo prešla; nebo, ki ga nad sebo vidimo, bo minulo, sonce, ki nam lepo sveti, bo vgasnilo, zvezde, ki na ponočnem nebu tako prijazno miglajo, bojo z nebes padale, vse to bode minulo — nebesko bo pa ostalo na vse večne čase; milijonov in milijonov let bo

preteklo, ali nebeška večerja bo kakor je bila od vekomaj do vekomaj. „Oj življenje večno, oj življenje večno srečno, zdihuje sv. Avgustin, kjer je veselje brez žalosti, in počivanje brez truda, premoženje brez zgube, zdravje brez bolezni, kjer se mladost nikoli ne postara, življenje ne konča, lepota ne obledi, ljubezen ne vgasne, in se veselje nikoli ne pomanjša!“ —

S k l e p.

Veliko, ljubi poslušavci! veliko naših bratov in sester je že na to večno večerjo šlo; le stopite pred cerkvene duri, in pogledjte grobov veliko število, ni ga med nami, da bi svojih prijatlov in znancev na britofu ne imel. Tam na enem grobu slišim udovo milo jokati, vidim zapuščene otročice glasno se vekati, tam na drugem pokopališču žalostni starši svojega sina omiljujejo, kterega je neusmiljena smert v nar. lepših letih pobrala, vsi naši rajni so šli v dolgo, dolgo večnost, vsi so bli k večni večerji povabljeni, in Bog daj, da bi tudi zdaj tam v nebesih pri nebeški večerji se veselili! Tudi mi smo k tej večni večerji v nebesih povabljeni in prej ali šlej, danes ali jutre, tudi nas bo Bog k sebi poklical. Da nas bo pa vendar vredne našel nebeške večerje, moramo brumni in vredni svatje biti božje večerje na zemlji, večerje sv. kerš. katoliške cerkve. Ljubi moji! še nam sije sonce milosti božje; še imamo lep čas hoditi k božjim naukom, božjo voljo prav spoznovati, po tisti svoje življenje ravnati, se poboljšati, in se pripravljati za nebeško gostijo s tim, da vredno prejmljemo svete zakramente! Zakaj le tisti, kteri je bil pravi in pobožen svat božje večerje na zemlji, bo tudi vreden svat večne večerje v nebesih! Amen.

Pridiga za praznik ssv. apostelj. Petra in Pavla.

(Od cerkvene oblasti; gov. †) 7/80

„In jaz ti rečem: Ti si Peter — skalo — in na to skalo bom sozidal svojo cerkev . . . in tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva.“ Mat. 16.

V v o d.

Sv. apostel Peter, ktereга častiti spomin in praznik danes obhajamo, nam je pravi zgled prave, žive, terdne vere v Jezusa. Kader je Jezus svoje učence prašal, rekoč: „Kdo pa vi pravite, da sem?“ mu je Šimon Peter prvi odgovoril: „Ti si Kristus, Sin živega Boga!“ Tako živo, terdno je Peter veroval v Jezusa. Zatoraj mu je pa tudi Jezus dve imenitne obljubi storil. Rekel je, da na njega, kakor na skalo bo On svojo cerkev sozidal, in njemu bo dal ključe nebeškega kraljestva. Njega je za poglavarja svoje cerkve na zemlji postavil, ker mu je rekel: „Pasi moje jagneta, pasi moje ovce.“ Jan. 21, 15. Zares, to je bila velika čast in oblast, ki mu jo je Jezus sporočil; pa tudi skóraj pretežka butara za človeške rame. Zakaj človek si ne more večje oblasti in časti misliti, kakor namestnik Jezusa Kristusa biti, vladati in vižati njegovo ljubo, neomadežano nevesto, sv. cerkev na zemlji. Pa tudi težka je bila butara, ki jo je sv. Peter s to častjo na svoje rame vzel. Bil je brez vsega časnega premoženja, brez posvetne učenosti, brez človeške pomoči, in dolžnost je prevzel med mogočnimi vladarji, med visoko učenimi ljudmi, med judi in ajdi, ki so vsi bili sovražniki Jezusa križanega, sv. evangelje oznanovati, sv. cerkev razširati in utrditi; med ognjem in mečem, med zaničevanjem in preganjanjem kraljestvo božje vsaditi. Koliko truda, koliko dela, koliko stanovitosti, koliko žive vere, koliko goreče ljubezni do Jezusa, koliko serčnosti je bilo treba, to svojo imenitno nalogo srečno dopolnovati! In vse to je sv. Peter s pomočjo gnade božje slavno doveršil. Ni se bal nobenega dela, ni se vtudil, toliko po svetu popotovati, toliko se truditi za sv. evangelje Jezusovo, ni se branil nobene težave, ni se prestrašil nobenega sovražnika, tudi smerti se ni branil; ja veselil se je za vero Jezusovo nar grozovitniše martre, in tudi smert prestati.

Glejte ravno to mu je večje zasluženje dalo pred Bogom, kakor njegova visoka čast, da je bil namestnik Kristusov.

Ljubi moji kristjani! tudi mi smo tako srečni, da smo udje tiste sv. cerkve, katero je sv. Peter po svetu razširil, vterdil in jo vladal v imenu Jezusovem. Pa to, da smo kristjani, to nam še samo na sebi zasluženja ne da, če si je ravno velika čast biti pravoverni kristjani. Hočemo pred Bogom zasluženje imeti, hočemo v tej sv. cerkvi, v kateri se znajdemo, svoje duše zveličati, moramo po zgledu sv. Petra se tudi veliko truditi za naše zveličanje; posebno pa dolžnosti dopolnovati, ki jih po tej sv. katoljski cerkvi imamo. Da bote pa to storili, vam hočem danes samo od dveh pglavitnih dolžnost govoriti, ki ju proti sv. cerkvi imamo. Zatoraj rečem:

1. Sv. cerkev ima oblast od Jezusa: učiti; mi pa imamo dolžnost, tisto poslušati in njenim naukom verovati;
2. Sv. cerkev ima oblast od Jezusa: zapovedovati; mi pa imamo dolžnost, tisto ubogati.

Te dve imenitne dolžnosti mora vsak kristjan spolnovati, ako v tej sv. cerkvi zveličan biti hoče. In od tega hočem dalej govoriti v imenu Jezusu in Marije! — Vi pa pripravite se!

Razlaga.

1. Da bi Jezus ljudem pravi pot proti nebesom pokazal, je tri leta po svoji domači deželi okoli hodil, in ljudi učil resnic, ki jih morajo verovati; jim kazal čednosti, ki jih morajo spolnovati, ako v nebeško kraljestvo enkrat priti hočejo. Tri leta se je Jezus trudil podučevaje nevedno ljudstvo. Kader je pa prišel čas, da je po svojem dokončanem delu ta svet zopet zapustil in v nebesa se nazaj podal, je pa tudi lepo skerbel za to, da bi se njegovi sv. nauki ne pozabili, da bi tiste ne samo judje, ampak tudi neverniki in vsi narodi, kar jih je na svetu, slišali, spoznali pravega Boga, njemu zvesto služili in tako svoje duše zveličali. Dal je svojim aposteljnomo oblast in zapoved, po svojem vnebohodu vsem ljudem sv. evangelje oznanovati, vse ljudi klicati v to edino zveličansko cerkev, katero je On na tem svetu postavil. Tisti dan, ko je v nebesa šel, je rekel svojim učencom: „Pojdite in učite vse na-

rode . . . učite jih vse deržati, karkoli sem vam zapovedal.“ S temi besedami je Jezus svojim aposteljnóm in njihovim naslednikom dal oblast, učiti in ljudem pravi pot proti nebesom kazati. Da bi se pa v naukih nikdar ne zmotili, je obljubil pri njih, pri svoji cerkvi ostati do konca sveta. „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“, Mat. 28, 20. Da bi zmirom pravo resnico govorili, jim je tudi obljubil sv. Duha poslati, rekoč: „Kader bo pa Duh resnice prišel, vas bo vso resnico učil.“ Jan. 16, 13. Da bi posebno poglavar sv. cerkve sv. Peter stanoviten bil v veri, je sam Jezus za njega molil, poprej ko se je podal v terpljenje in smert za odrešenje sveta. „Jaz sem za tebe, o Peter, molil, da bi tvoja vera ne obnemagala.“ Luk. 22, 32. Tako je tedaj Jezus molil za svoje učence, da bi sami terdno vero imeli v njega in njegove nauke; naročil jim je pa tudi, te nauke drugim oznanovati in njegovo sv. vero po celem svetu razširjati. To so pa tudi aposteljni in učenci Jezusovi zvesto dopolnili. Šli so po celem znanem svetu, povsod oznanovali Jezusa križanega; povsod so ljudi spreobračali k pravi veri in jih napeljevali na pravi pot proti večnemu zveličanju. Koliko ljudi je spreobernal sv. Peter, kako goreče je oznanoval Jezusove nauke, koliko dežel je obhodil, samo da bi veliko duš pridobil za nebeško kraljestvo. Kako serčno so drugi aposteljni Jezusa oznanovali vsak v tisti deželi, ki mu je bila odločena. Ali kdo bi popisal, koliko dežel je obhodil sveti apostel Pavl; koliko duš je on spreobernal k pravi veri v Jezusa, koliko se je on trudil za božjo čast, koliko je on preterpel zavolj Jezusa; kako goreče je svoje apostoljsko delo izpolnil, s kolikim veseljem je on smert prestal zavolj vere Jezusove, dokler je prejel krono večnega življenja! Aposteljni Gospodovi so postavili po vseh deželah svoje nastopnike, svoje namestnike, ki so po njih smerti učili in vero Jezusovo po svetu razširjali. In glejte! tako še sveta cerkev dandanašnji ima ravno tisto oblast od Jezusa, učiti, pravo vero širati med ljudmi, in vse vabiti na pot večnega življenja. In ti nauki Jezusovi se vam razlagajo vsako nedeljo, vsak zapovedan praznik se vam od namestnikov božjih ta kruh besede božje lomi, da bi spoznali stezo, ki v večno življenje peljá. —

Iz tega morate pa tudi spoznati, da je vaša dolžnost, cerkev in namestnike Jezusove poslušati, in verovati naukom, ki vam jih v imenu Jezusovem oznanujejo. To vam je sam Jezus zapovedal. On je rekel apostelnom: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje in zaničuje Očeta, kateri me je poslal.“ Luk. 10, 16. „Kdor cerkve ne posluša, vam naj bo kakor nevernik in očiten grešnik.“ Mat. 18, 17. Jezus sam je tedaj zapovedal, sv. cerkev poslušati; pa tudi verovati naukom, ki jih v njegovem imenu svojim otrokom oznanuje. „Kdor v njega, v božjega Sina veruje, tako Jezus sam govori, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sina božjega.“ Jan. 3.

Ali pa kaj zvesto dopolnujete to svojo dolžnost? ali kaj radi poslušate glas besede božje? — Ali slišite vsako nedeljo in zapovedan praznik nauke Jezusove s ponižnim in ukazeljnim sercom? ali si pa tudi nauke v serce zapišete, da bi tudi svoje življenje po njih ravnali? Glejte! od vsega tega bo enkrat Jezus rajtengo od vas tirjal: kako ste kaj poslušali njegove nauke, kako ste kaj ravnali po njih; gorje vam enkrat, če vam tukaj za nauke Jezusove, za besedo božjo nič ni bilo mar, če si ne prizadevate, nar potrebnih resnic sv. vere se naučiti in živeti po nauku Jezusovem! —

2. Cerkev Jezusova pa nima samo oblasti učiti, ona ima tudi zapovedovati, in mi smo pa dolžni tisto ubogati. Da je cerkev zapovedi dala, tega smo se v naši mladosti že učili; ali smo se pa tudi učili, cerkev kakor dobri otroci svojo ljubo mater ubogati? — Oh, koliko se najde zanikernih kristjanov, ki na zapovedi sv. cerkve nič ne porajtajo, ki cerkvene zapovedi brez vsega pomislika lomijo? tega pa ne pomislijo, da tisti, ki se zoper cerkveno zapoved pregreši, ravno toliki greh ima, kakor če katero božjo zapoved prelomi! —

Cerkev ima zapovedovati od Jezusa oblast. On je rekel sv. Petru in vsem njegovim nastopnikom: „Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ Mat. 16, 19. S temi besedami je dal Jezus sv. Petru in vsem drugim njegovim naslednikom oblast, zapovedi dajati vernim kristjanom; vse to naročiti, kar bojo za

dušni blagor svojih vernih za dobro spoznali. Kar bojo koli na zemlji zavezali, naročili, zapovedali, bo tudi v nebesih poterjeno. Tega jih sam Jezus zagotovi. Zategadel so pa tudi aposteljni že v prvem času keršanstva vernim kristjanom zapovedi dajali. Tako so tistim, ki so se izmed nevernikov spreobrnili, zapovedali, da se morajo od mesa, ki je molikom darovano, zderžati ravno tako tudi od kervi in vsega zadušnega. (Ap. dj. 15, 20.)

Tudi sv. apostel Paul je svojim vernim sam zapovedi dal, in jih opominjal, tiste deržati. Tako piše on na Tesalonicane, rekoč: „Vi veste, ktere zapovedi sem vam dal; drugo bom pa naročil, kader sam pridem k van.“ Tes. 4, 2. Sv. Pavl je prehodil Sirijo in Cilicijo, je poterdil cerkve, in jim naročil zapovedi aposteljnov in starašinov deržati.“ (Ap. dj. 15, 41.) Tako so naprejpostavljeni cerkve božje že v prvih časih keršanstva zapovedi dajali; tako jih je cerkev dajala v poznejih časih, karkoli je za srečo in blagor svojih vernih za dobro spoznala, tako nam daja še dandanašni sv. cerkev zapovedi po tisti oblasti, ki jo je od samega Jezusa prejela. Iz tega pa zopet spoznamo, da je naša dolžnost, cerkev ubogati, njene zapovedi deržati, kakor božje zapovedi; in kakor pridni otroci vse to na tanko storiti, kar naša dobra mati katoljška cerkev zapoveduje, ta dobra mati, ki nam le dobro želi, ki nas le večno srečne storiti hoče. Cerkev ubogati nas že sv. Pavl opominja, ki pravi: „Bodite pokorni svojim naprejpostavljenim; in ubogajte jih, zakaj oni čujejo kakor taki, ki bodo za vaše duše odgovor dajali.“ Hebr. 13, 17.

Tako rečem tudi jaz k vam, ljubi kristjani! zvesto storite vse, kar vam vaši naprejpostavljeni v imenu Jezusovem, kar vam mati kat. cerkev zapoveduje, ubogajte radi to svojo dobro mater; saj veste, da je sam Jezus zapovedal, cerkev poslušati in ubogati, saj veste, kar govori sv. Ciprian, ki pravi: „Kdor cerkve za svojo mater nima, tudi Boga za svojega očeta imeti ne more.“ —

Ne dajte se zapeljati tistim hudobnim kristjanom, ki zapovedi sv. cerkve zaničujejo, lomijo in z nogami teptajo. Če vidite, da drugi slabi kristjani ktero cerkveno zapoved

prelomijo, ne posnemajte jih, da Boga ne razžalite in duše ne pogubite. —

S k l e p.

Deržite se zvesto te svoje matere kat. cerkve, ki jo je Kristus postavil, ki so jo aposteljni po svetu razširali; poslušajte zvesto in radi, kar vas ona v imenu Jezusovem uči; kar vam ona v imenu Jezusovem zapoveduje, zvesto dopolnite; tako bote pridni otroci matere katolijske cerkve; tako bote pa tudi v tej sv. cerkvi svoje duše enkrat zveličali. Oj da bi se to zgodilo, prosita velika prijatla božja, sv. aposteljna Peter in Paul za nas, zdaj in posledni čas! Amen.

Pridiga za 3. nedeljo po binkoštih.

(Homilija; gov. †)

„Ta grešnike sprejema in je ž njimi.“ Luk. 15, 2.

V v o d.

Dve čudne priliki smo brali v današnjem sv. evangelju, priliko od zgubljene ovce in od zgubljenega dnarja. Kaj te dve priliki pomenite, lahko spoznamo. Sam Jezus nam je te priliki razložil in pokazal, da vsak grešnik je tista zgubljena ovca, tisti zgubljeni denar, kateri se zopet najde in k čedi Jezusovi nazaj pripelja, kader od gnade razsvetljen nevarni stan svoje duše spozna, svoje grehe zapusti in začne pravo pokoro delati. Takrat je grešnik zopet najden za večno življenje; in Jezus pravi, da je nad takim spokorjenim grešnikom, ki se je k Bogu nazaj podal, v nebesih večje veselje, kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, kateri pokore ne potrebujejo. Pa te dve priliki ne pomenite samo pokore grešnika in veselje, ktero je v nebesih nad spokorjenim grešnikom; iz njih se tudi učimo, kako velika je božja milost, ljubezen in prizanesljivost proti grešnikom, kako usmiljeni Bog grešnika čaka, da bi se poboljšal; kako mu ljubeznivo prizanaša, da bi se k njemu nazaj vernil, kako išče na mnogotere viže, da bi grešnika

zopet pridobil za večno življenje. O nezapopadljiva milost božja, ki nam jo današnje sv. evangelje tako glasno oznanujel! Le se pripravite, od tega kaj več slišati!

Razlaga.

Bog noče smerti grešnika, ampak da bi se spokoril in zopet živel; ta vesela resnica je v priliki današnjega evangelja zapopadena. Bog želi — Bog hoče grešnika oteti od večne smerti in njemu k nebeškemu veselju pomagati, ako si le tudi sam pomaga. Samo to že nam razodeva božjo neskončno ljubezen in usmiljenje proti nam. Ko bi Bog tega ne hotel, ko bi Bog tudi toliko ne želel, grešnika spreobniti in zveličati, bi še vendar bil neskončno svet, pravičen in srečen sam v sebi, kakor tisti pastir še vendar dober in pravičen pastir ostane, kateri ima ovec in se mu ena ovca zgubi, če ravno svoje čede ne zapusti in svojega življenja v nevarnost ne postavi, da bi zgubljeno ovco zopet našel. Če pa vendar tak pastir svojih devetindevetdeset ovec zapusti, in gre samo za eno zgubljeno ovco, dokler jo najde, tako po pravici rečemo od njega, to je dober, zvest in skerbni pastir; ta pastir ima pravo ljubezen do svoje ovce; ta pastir želi, da bi se nobena ovca ne zgubila, on želi, da bi se vsem prav dobro godilo! —

1. Glej tukaj, moj kristjan! ljubezen božjo proti ljudem! Devetindevetdeset ovec v priliki pomeni vse angele in zveličane duhove v nebesih; pomeni vse bogastvo, čast in slavo, katero je božji Sin od vekomaj imel pri svojem Očetu. In zgubljena ovca pomeni celo človeštvo; zavoljo greha prvih staršev je bil pogubljenja vreden človeški rod. Nesrečni človeški rod, nesrečno človeštvo nazaj pripeljati v družtvo angelov, je zapustil božji Sin veličastvo nebeškega Očeta, je prišel na svet, in dal svoje življenje za nas. Ali če pomislimo ljubezen Jezusovo proti vsakemu grešniku posebej, tako pomeni devetindevetdeset ovec pravične, dobre kristjane, ki se na pravem potu proti nebesom znajdejo; zgubljena ovca pa pomeni grešnika, ki je božjo gnado zapravil in se ločil od svojega naj boljšega pastirja Jezusa. Pa tudi samo ena zgubljena ovčica, tudi samo en grešnik se Jezusu, našemu nebeškemu

pastirju toliko smili, da tako rekoč vso svojo skerb na to oberne, kako bi zgubljeno ovco zopet našel in že pogubljenja vrednega grešnika zopet pridobil za nebesa. Oh, kdo zapopade to veliko ljubezen, ki jo Jezus proti nam ima! — Iz tega tudi lahko spoznamo, koliko vrednost ima pred Bogom samo ena človeška duša. Kako imenitna, kako veliko vredna mora tedaj samo ena duša biti, ker si Jezus sam toliko prizadeva, jo zopet najti, če se je od njegove črede zgubila in se v nevarnost postavila, večno pogubljena biti!

2. Ali pomislimo tudi, kako skerbno Jezus zgubljeno ovco išče. Priden pastir vsak večer svoje ovce prešteje, in hitro vidi, ako se je ktera zgubila. Tako dela tudi Jezus z nami. Ker je vsegavedoč, hitro vidi vsakega, ki njegovo čredo zapusti in se na grešne pota poda. Kader skerbni pastir vidi, da se je ena ovca zgubila, se hitro na pot poda in zgubljeno ovčico iskat gre. Tako dela tudi Jezus z vsakim grešnikom. Kakor hitro je Boga zapustil in se podal na široko cesto razujzdanih, že Jezus za njim hiti, da bi ga otel tako velike nevarnosti in ga na pot k pravi sreči nazaj pripeljal. Kliče ga na ves glas, da bi se vernil k svojemu ljubemu Očetu nebeškemu. Glej kristjan! kader ti velik greh storiš, in te začne peči tvoja vest, vidiš, to je prvi glas tvojega pastirja Jezusa, ki te išče in milo kliče: Ovčica moja! kaj si storila? zakaj si zapustila me? In če ti grešnik tudi to svojo vest preslišiš, Jezus ne neha, tebe dalej klicati in tebe k spreobrenjenju vabiti. Zdaj te začne klicati po glasu tvojih staršev in učencov, po glasu tvojega spovednika in pridgarja. In če tudi na vse to ne porajtaš in le dalej greš po poti pregrešnega življenja, te začne Jezus na druge viže k sebi klicati in napeljevati k pobolšanju. Pošlje ti nadloge in terpljenja. Pošlje ti mnogotere težave, ki te začnejo silno tlačiti; pošlje ti bolezen na truplu, da bi ti na duši ozdravel. Vse to pride od ljubeznivega pastirja tvojega, da bi se k njemu nazaj vernil, greh zapustil in začel njemu samemu zopet služiti. Vse to stori skerbni pastir, da bi svojo zgubljeno ovco zopet našel. Da zopet v priliki govorim: Kako težavno je tudi iskati zgubljeno ovco v dalni puščavi. Skerbni pastir, ki zgubljeno ovco išče, mora lakoto, žejo in vročino terpeti,

gorki pot mu po čelu teče; prehoditi mora hribe in planine; čez skalovje in ojestro kamenje gre njegova pot, v bodoče ternje se večkrat njegove noge zapletejo, in kervave so mnogotere stopinje, po katerih je za zgubljeno ovčico hodil skerbni pastir. Ni mi treba, vam še le razlagati, kdo je ta skerbni pastir, ki je toliko terpel na poti, kader je iskal svoje ovčice. Da je Jezus ta ljubeznivi pastir, ki je prišel na svet zgubljeno ovčico, nesrečno človeštvo iskat in ga k zveličanju nazaj pripeljat, da je on tisti skerbni pastir, ki je takrat, kader nas je iskal, toliko bolečin, žalosti, pomanjkanja in revšine prestatil moral, to že vi, ljubi poslušavci! tako dobro veste. In koliko si Jezus še zmirom, še dandanašnji prizadeva, zgubljene grešnike zopet najti, jih na pravi pot proti nebeški deželi zopet spraviti, od tega ste se vi gotovo že večkrat sami prepričali. Nič drugega tedaj ne vemo reči, kakor klicati na glas: Oh ljubezen božja, oh milost in dobrot, ki te človeška pamet nikdar zapopadla ne bo! — Oh ljubezen Jezusova, s katero On nas grešnike ljubi, samo da bi nas enkrat v nebesih imel!

3. Kader najde pastir zgubljeno ovco, kakšno veselje je to! Kader Jezus najde grešnika, ki se spokori, oh koliko veselje je to za tega ljubeznivega nebeškega pastirja! Koliko milost mu Jezus skaže! Kader pride po dolgem iskanju skerbni pastir do zgubljene ovčice, jo najde v veliki revšini. Čisto blatna, ranjena in oslABLJENA med ternjem tiči. Ne more si sama pomagati. Ne more več sama ustati in k čredi se nazaj podati. Tukaj leži uboga zapuščena ovčica, blizo smerti, brez vse tolažbe in pomoči. Zdaj jo pastir vzdigne, ji rano obeže, jo umije, z veseljem na ramo zadene in nazaj jo nese k svoji čredi, kjer ji zopet dobro bo. Glejte kristjani! ali ni ta zgubljena ovca prava, resnična podoba vsakega grešnika! — Oh kako reven je grešnik, ki je svojega Boga zapustil in se podal v službo peklenskega sovražnika. Ves ranjen na svoji duši, ves pobit in zmamljen na svojem sercu leži v blatu svojih pregreh, ves slab in reven leži v ternju svojih hudih strast in razvad zapleten blizo večne smerti, brez tolažbe, brez znotrajnega miru, brez pomoči, da bi si težavni stan svoje duše zboljšati zamogel. Zdaj pa pride ljubeznivi pastir Jezus, in ko grešnika tako nesrečnega zagleda, se mu v serce

usmili. Ne očita mu še le njegove nehvaležnosti, nespameti in hudobije, zakaj je njega zapustil, ampak poln ljubezni mu dušne rane zaceli, ga zadene na svoje rame, in z veseljem ga nese nazaj k svoji izvoljeni čredi, kjer se mu bo zopet pri svojem nebeškem pastirju prav dobro godilo. To se zgodi po posebni gnadi božji, ktera grešnika razsvetli, da spozna nevarni stan svoje duše, da svoje grehe resnično obžaluje, se jih čisto spove, in za tiste pravo pokoro stori. Na tako vižo mu jih Bog milostljivo odpusti in Jezus ga k svoji čredi, v število svojih zvestih služabnikov nazaj nese in zvesto redi na zveličanski paši svoje sv. cerkve na zemlji, dokler ga zakliče k svoji izvoljeni čredi, ki se znajde v veselju kraljestva nebeškega. —

To je tedaj tista neskončna ljubezen božja, od ktere govori sv. Duh po preroku Ezechielu 18, 21.), rekoč: „Če hudobnež čez vse svoje grehe pokoro stori, tako naj živi in ne bo umerl, in jaz se vseh njegovih hudobij, kar jih je doprinesel, nočem več spomniti.“ — Glej, o grešnik! kako milostljiv je Bog proti tebi, kakor hitro grehe zapustiš in se v resnični pokori k njemu nazaj verneš! Znotrajni mir pride zopet v tvoje pobito serce, in gnada božja, ki te je k pokori nagnila, tudi stori, da težave tvoje ojstre pokore z veseljem prenašaš in radovoljno delaš pokoro, da te je le ljubi Jezus zopet v število svojih ovčic vzel in tvoji duši tisti nebeški mir nazaj podal, kterega ti celi svet, veselje celega sveta, dati moglo ni. —

4. V sv. evangelju na dalej beremo: „In kader pastir zgubljenovo ovco najde, jo zadene vesel na svoje rame; in ko pride domu, pokliče prijatle in sosede in jim reče: „Veselite se z menoj, ker sem našel svojo ovco, ktera se je zgubila.“ Lahko bi si kdo mislil, to že ne more tako veliko veselje biti za pastirja, ki veliko ovec ima, če že eno zgubi, pa jo zopet najde. Pri ljudeh zna tako biti; pri Bogu pa nikdar ne. Če ravno Bog brez števila veliko ljudi ima po celem svetu, vendar ne smemo misliti, da mu ne more toliko na eni duši ležeče biti, če se že zveliča ali pogubi. Vsak grešnik posebej Bogu na sercu leži, in Bog nič tako ne želi, kakor to, da bi se grešnik poboljšal in spokoril. Vsak grešnik, naj bo

še tako globoko v hudobije zakopan, ima vendar nad seboj božjo podobo, neumerjočo dušo, za katero je Jezus svojo drago rešnjo kri prelil. Zatoraj je pa tudi duša vsakega človeka, naj bo še tako hudoben, tako veliko vredna, da celi svet z vsem svojim zlatom in srebrom toliko vreden ni. To nam zopet pokaže neizreceno ljubezen božjo, ktera še tudi do grešnika ni vgasnila. Za vsakega človeka so vrata božje milosti odperete, tudi za grešnika. Posebno veselje je za Boga, če se grešnik na duši zopet oživi. Iz tega vsega se učimo, koliko imamo svojo dušo obrajtati, ki je pred Bogom tako neizrečno veliko vredna, kako veliko veliko skerb moramo imeti, da je ne pogubimo. Učimo se, kako veliko moramo dušo našega bližnega ceniti, ki je tudi po božji podobi stvarjena, ki pred Bogom tudi visoko vrednost ima. Učimo se pa tudi, kako visoko moramo tudi obrajtati dušo grešnika, ki se še zmirom spokoriti in poboljšati zna, dokler mu sam Bog tako milostljivo prizanaša in čaka na pokoro. Učimo se, kako moramo tudi mi pomagati grešnikom, da se bodo k Bogu nazaj vernili; kako moramo jih tudi mi svariti s prijazno besedo, jih podpirati z dobrim svetom, jim pomagati z lepim naukom, jih povzdigniti z dobrim izgledom, jih krepčati s pobožnimi priprošnjami, da bi jih gnada božja razsvetila in k pravi pokori nagnila. Tako bomo eden drugemu pomagali k zveličanju, kar smo že iz keršanske ljubezni storiti dolžni. Tako bomo eden drugemu k pokori pomagali, kar bo nam k pravi sreči, celim nebesom pa k veselju služilo. Zakaj sam Jezus nas tega zagotovi, ki pravi, „da bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, kteri se spokori, kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, kteri pokore ne potrebujejo.“

S k l e p.

Oh, ljubi kristjani! zapišimo si globoko v serce tolažbe polno resnico, da Bog noče smerti grešnika, ampak da bi se spokoril in živel. Zatoraj poslušajmo radi glas našega pastirja Jezusa, kteri nas vselej kliče nazaj k sebi skoz glas naše vesti, kader skoz naše grehe Boga zapustimo, in se v nevarnost večnega pogubljenja postavimo. Vernimo se vselej z zgrevanim sercom in ponižnim duhom nazaj k našemu

lju beznivemu dušnemu pastirju Jezusu. On nas bo vselej radovoljno sprejel, nas na svoje rame zadel in nas nazaj nesel k svoji čredi, kjer nas bo po dobrih pašah vodil, dokler nas enkrat k sebi vzeme, kjer se bomo pri našem ljubem pastirju brez konca veselili! Amen.

Pridiga za 4. nedeljo po binkoštih.

(Homilija; od dobrega namena.) 68

„Gospod na tvojo besedo bom vergel mrežo.“ Luk. 5, 5.

V v o d.

Kmalu od začetka, ko je Jezus učiti začel, je storil čudež, od katerega nam današnje sv. evangelje pripoveduje. Zbiral si je Jezus aposteljne in učence, katerim je hotel po svoji smerti nauke sporočiti. Že je imel nekoliko tovaršev, ki so v njega verovali in ga za svojega odrešenika spoznali. Pa vendar ga še niso povsodi spremljali, ampak bili so nekaj časa pri Jezusu; kader je pa učiti nehal, so se pa zopet vsak na svoj dom vernili, in svoje navadne opravila in vsakdanje dela opravljali. Bili so večidel priprosti ribiči, ki so ribe lovili, tako se živili in si s tem opravilom pošteno svoj kruh služili. Da bi Jezus te ribice za se pridobil, tako da bi oni vse zapustili in za njim šli, da bi oni vedno pri njem bili in ga povsod spremljali, je hotel Jezus ravno na morju velik čudež storiti, nad katerim se bojo ti priprosti ribiči močno zavzeli. Iz čolna je Jezus enkrat ljudstvo učil, kakor v sv. evangelju beremo: „Kader je pa jenjal govoriti, je rekel Šimonu: Pelji na globoko, in veržite svoje mreže na lov. Šimon je pa odgovoril in djal: Učenik! celo noč smo lovili in nismo nič vjeli“; trudili smo se, kolikor smo premogli, lovili smo, kakor smo vedeli in znali, pa vendar nič vjeli nismo, naše delo je bilo čisto prazno, pa na tvojo besedo bom vergel mrežo. In ko so bili to storili, so na enkrat zajeli tako veliko rib, da so se jim mreže začele tergati. Ko je Šimon vidil ta čudež, ki ga je Jezus storil, je padel pred njega na svoje kolena, in je rekel: Gospod! pojdi

proč od mene, ker sem jaz grešen človek! Zakaj groza je obšla njega in njegove tovarše. Jezus je pa rekel Simonu: Ne boj se; od zdaj boš ljudi lovil. In so potegnili čolnic h kraju, so vse popustili in šli za Jezusom. To je prigodba današnjega sv. evangelja. Kaj se pa iz te prigodbe učiti hočemo. Lep in imeniten nauk sem vam iz tiste odbral. „Na tvojo besedo bom vergel mrežo“, je Peter Jezusu odgovoril. Ker Ti rečeš, ker Ti želiš, ker Ti zapoveš, v tvojem imenu hočem še enkrat se dela lotiti. Iz tega dobrega namena je Peter s svojimi tovarši vred še enkrat mrežo vergel in loviti začel; glejte! kako obilno plačilo so iz tega dela prejeli, kterege so na besedo Jezusovo v njegovem imenu storili! Hočemo tudi mi tako delati, da naše delo prazno ne bo; ako hočemo tudi mi imeti, da bo ljubi Bog blagoslovil delo naših rok, moramo tudi mi naše dela in opravila v imenu Jezusovem začeti, moramo tudi pri vsem našem djanju in nehanju dober namen storiti, in vse iz dobrega, čistega namena opravljati. Dober namen je serce keršanskega življenja. Dober namen vse naše dela v zlato spreminja, tako da pred Bogom vrednost in zasluženje zadobijo za večno življenje.

Zatoraj vam tudi danes od dobrega namena nekoliko govoriti želim! — Pripravite se!

Razlaga.

1. Kaj je dober namen? — Dober namen, kterege pri vseh naših delih imeti moramo, je djanje naše volje, po katerem vse naše misli, besede in djanja na Boga obrnemo, in vse mislimo, govorimo in storimo zavolj Boga. Ali da me bote ložej zastopili: Dober namen je serčna želja, v vseh rečeh Bogu dopasti. Misli, besede in djanja pametnega človeka, dobrega kristjana morajo svoj cilj in konec imeti. Kteri cilj in konec pa morajo imeti, da bodo Bogu dopadljive, njemu pa koristne za čas in večnost! Vse misli, besede in djanja dobrega kristjana morajo le Boga za svoj pravi in zadnji cilj in konec imeti. To se reče: Pri vseh rečeh moramo tako misliti, kakor Bog hoče, tako govoriti, kakor je Bogu všeč, tako delati, kakor je božja sveta volja. Tako bomo tudi v vseh rečeh Bogu dopadli. Tak dober namen moramo storiti vselej in

povsod, ktero delo koli začnemo ali končamo; naj se nam še tako borno in malovredno dozdeva. Tega nas uči tudi sv. Paul, ki pravi: „Ali že jeste in pijete, ali kaj drugega počnete, vse storite k božji časti.“ I. Kor. 30. In: „Vse, kar koli storite v besedi in djanju, storite v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa, in iz hvaležnosti proti Bogu Ocetju po njem.“ Kor. 3, 17. Pri vseh delih, v vseh rečeh, karkoli mislimo, govorimo ali delamo, naj bo opravilo in delo težko ali lahko, naj bo veliko ali malo, zmirom in povsod moramo dober, čist namen imeti. Vse moramo storiti zavolj Boga, vse le Bogu k časti, našim dušam pa k zveličanju. —

2. Pred Bogom le tudi dober namen našim delom vrednost in zasluženje da. Karkoli človek iz slabega namena stori, karkoli dela samo zavolj svojega dobička, ne pa zavolj Boga; karkoli stori, naj bo še tako veliko ali imenitno delo, če pa človek pri tistem nima dobrega namena, če človek pri svojem delu le svoj dobiček, le svojo čast išče, Boga pa pozabi, kteremu gre vsa čast in hvala, tako vse njegovo še tako imenitno delo, vsa njegova čast in slava tega sveta, pred Bogom, ki v človeške serca gleda, nobene vrednosti, nobene zasluženja nima. Vse je prazno, vse zastonj, kar ni storjeno iz dobrega namena zavolj Boga. Ako pa človek v vseh rečeh, karkoli misli in poželi, karkoli dela in opusti, dober namen ima, in vse stori v božjem imenu, zavolj Boga, tako bodo vse njegove dela zasluženje imele za večno življenje. Vsako malo opravilo, ki ga ljudje skoraj nič ne obrajtajo, bo pred Bogom veliko vrednost zadobilo, če se stori iz dobrega, čistega namena. Žejnemu človeku kozarc merzle vode podati, je vendar mala rec, ki se lahko stori. In vendar pravi Jezus: „Kdor svojemu bratu kozarc vode poda v mojem imenu, kdor to stori zavolj mene, iz dobrega namena, svojega zasluženja zgubil ne bo.“ Jezus je enkrat v tempeljno gledal, kako so ljudje v cerkveno škrinjico denarje dajali. Prevzetni farizeji so velike denarje dajali, tako da so jih vsi vidili. Neko ubogo udovo zagleda Jezus, ki je pa samo dva vinarja v škrinjico spustila. In Jezus je rekel, da je ta udova več dala, kakor vsi drugi. Pa ne zato, ker je težko dala, morebiti svoji zadnji denar, ampak zato je več dala, kar se

zastopi, zato je pred Bogom več zasluženja imela, ker je ona ubogaime dala iz dobrega namena, farizeji pa so scer veliko več dajali, pa le iz slabega namena, ljudem dopasti, zavolj časti in hvale tega sveta. —

Nar manjše reci, nar slabše opravila, ako se v božjem imenu opravijo, pred Bogom svoje zasluženje imajo. Zatoraj je sv. Magdalena Paciška svoje sestre veckrat opominjala, vse njih opravila, naj še bodo tako majhne, Bogu darovati; in da bi tega nikdar ne pozabile, jih je veckrat prašala, zakaj one to ali uno delo storijo. Če so rekle, zato, ker to tako biti mora, ali ker se že iz navade zgodi, jih je lepo posvarila, rekoč: „Pazite, da svojega zasluženja ne zgubite. Bog le nad tem veselje ima, kar se na njega oberne, kar se zavolj njega stori.“ —

3. Zdaj vam pa še povedal bom, kako, na kako vižo dober namen storiti imate. Pred vsem drugim skerbite, svoje serca greha čiste ohraniti in svoje hudo poželenje vkrotiti. Zakaj kdor tega ne stori, in si tega storiti ne prizadeva, mu tudi dober namen nic ne pomaga. K dobremu namenu še ni zadosti, reči: „Vse naj bo Bogu k časti, vse naj bo storjeno iz ljubezni do Boga.“ Kdor greh ljubi in ga zapustiti noče, pravega, dobrega namena pri svojih delih storiti ne more. Kar z besedo postavi, z djanjem podera, Bogu necast dela in njega žali, naj bi še s tako lepimi besedami dobre namene delal, in obetal ljubezen do Boga. Grešnik Bogu ne more dopasti, dokler si ne prizadeva, se poboljšati. Zatoraj prvo, kar storiti imamo, je, greh sovražiti, ga opustiti in le dobro ljubiti; potem še le znamo pri našem djanju in nehanju take dobre namene storiti, ki bodo dopadljivi Bogu. Pa tudi je potreba k dobremu namenu, da pri vsem našem djanju in nehanju svojo lastno voljo zatajimo in le božjo sveto voljo spolniti hocemo, da ljubezen do samega sebe morimo, in vse storimo le iz čiste ljubezni do Boga, da pri naših delih in opraviilih ne išcemo časti in hvale tega sveta, ampak da na sam sebe čisto pozabimo in le božjo čast povišamo, da le tistemu vselej in povsod čast in hvalo dajemo, kteremu vsa čast in hvala gre. Na tako vižo tedaj dobre namene delajmo. Vse naše misli, naše poželenja, naše besede, djanje in nehanja na Boga

obračajmo, Bogu darujmo; že v jutro, kader se prebudimo, dober namen storimo za celi dan. Pa tudi večkrat čez dan, pred vsakim imenitnim opravilom, tudi pred vsakim še tako majhnim delom ta dober namen ponavljajmo, in recimo: „Naj bo to delo Bogu k časti, meni pa k zveličanju. Kader težko delamo, recimo: „Naj bo v božjem imenu, iz ljubezni do Jezusa tudi težko delati hočem.“ Kader nam kaj po volji ne gre, recimo: „Ljubi nebeški Oče! ne moja, ampak tvoja sveta volja se naj zgodi vselej in povsod.“ Kader nas kdo kaj razžali, in nas jeza boče posiliti, recimo: „O Jezus! kateri se nikoli nisi po krivici jezil, kateri si svojim nar večim sovražnikom iz serca odpustil, daj tudi meni poterpežljivo, ponižno, pohlevno serce.“ Kader nam kdo kako krivico stori, recimo: „O Jezus! ki si zavoljo mojih grehov toliko krivice in hudega prestal, naj tudi jaz to krivico iz ljubezni do tebe voljno terpim.“ Kader svoje vsakdanje, navadne dela opravljamo, recimo večkrat saj v mislih: „Tudi te moje slabe opravila naj bodo Bogu k časti darovane.“ Kader nam kaka velika skerh na sercu leži, kader nas kakšna sila tlači, kader nam kakšna težava žalostne ure pripravlja, recimo takrat: „S tisto žalostjo in britkostjo, ki si jo ljubi Jezus zavolj mojih grehov na oljski gori imel; s tisto žalostjo in britkostjo, ki je tlačila ljubeznivo serce tvoje matere Marije, kader je ona pod tvojim križem stala, naj bo vsa moja žalost in težava sklenjena, pa Bogu darovana.“ Kader smo srečni, in kako nedolžno veselje zauživamo, kader smo mirnega duha in prav iz serca veseli, takrat recimo: „Hvala tebi, ljubi Bog! za veselje, s katerim naše serca napajaš; vse to veselje, moja sreča in mir naj bo tebi k časti darovano.“ —

S k l e p.

Glejte, ljubi kristjani! tako delajmo tedaj vsak dan, pred vsakim opravilom in delom dobre namene, če že ne vselej z besedo, vsaj v našem sercu tiste vselej obujajmo! Naše misli, naše serca, naše zdihljeje k ljubemu Ocet^u nebeškemu povzdigu^jmo, kader dolžnosti našega stanu opravljamo. Na tako vižo bodo vse naše misli, besede, djanja, vse naše velike in male dela Bogu dopadljive, pa tudi večnega življenja vredne

postale po zasluženju Jezusovem. Pravi, čist, dober namen bo vse naše djanja, vse naše opravila v zlato spremenil, s katerim si enkrat nebesa prikupili homo! Amen.

Pridiga za 5. nedeljo po binkoštih.

(Nekaj od opuščanja; gov. R. S.)

„Jaz pa vam povem, da vsaki, kateri se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“
Mat: 5. —

V v o d.

Imeli so judje postave, ki so se glasile: „Ti nimaš ubijati, ti nimaš prešestovati, ti nimaš krasti.“ Te zapovedi so posebno farizeji na videz spolnovali. Varovali so se koga umoriti, prešestovati, komu kaj vzeti in krivico storiti. In so se torej za pravične imeli pred ljudmi. Ali zraven tega so pa vendar v svojem sercu jezo kuhali do svojega bližnega, so ga žalili in mu življenje grenili; so v svojem sercu gerdo, nečisto poželjenje imeli; so drugim škodovali s tim, da so jih obrekovali, opravljali na dobrem imenu, in so druge zaničevali. Jezus pa, ki vidi v človeško serce, je tudi farizejem očital njih pravičnost pred svetom, jih je hinavce imenoval, jih je primeril pobeljenim grobom, ki so tudi od zunaj lepi in čisti, od znotraj pa polni mertvaških kosti, gnjusobe in gnilobe. Pokazal je Jezus očitno, da to ni nobena pravičnost, če kdo svojega bližnega ne umori, njega pa vendar žali, se nad njim jezi, ga sovraži, zaničuje in mu škodo dela, kjer koli zamore; pokazal je Jezus, da ni nobena pravičnost, če kdo ne prešestuje v djanju, v svojem sercu pa vendar huđega poželjenja ne zaduši, in se tako vendar pregreši zoper tistega, ki v serce vidi in sodi.

Zatoraj je opominjal svoje učence, in jih svaril pred krivo pravičnostjo, rekoč: „Resnično vam povem, ako ne bo obilniša vaša pravičnost, kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“ Ljubi moji! tiste besede, s kterimi je Jezus farizejem njih hinavštino in krivo [pravičnost očital, tudi nas zadevajo. Veliko se jih tudi med nami znajde, ki

mislijo, da so že pravični, če nobenega ne ubijejo, če ne prešestujejo, če nič ne ukradejo, v svojem sercu pa vendar jezo in serd nosijo do svojega bližnega, eden drugega sovražijo, eden drugemu hudo želijo, eden drugemu odpustiti in se spraviti nočejo. O kristjani moji! to ni prava pravičnost, to ni življenje po nauku Jezusovem, s tako pravičnostjo tudi vi ne pojdete v nebeško kraljestvo. Hočete vi zapoved božjo čisto dopolnovati, hočete prave pravičnosti doseči pred Bogom, tisto pravičnost, katero nas Jezus uči, morate se tudi jeze in sovražstva varovati proti svojemu bližnemu, morate njemu iz serca odpustiti, ako vas je razžalil; morate vse tako iz serca ljubiti, prijatelje in sovražnike, kakor nas je Jezus učil s svojim izgledom. Da bodete torej resnično pravičnost dosegli, ki Bogu dopada, in vaše duše enkrat zvelica, vam hočem danes imenitno resnico naše sv. vere na serce položiti, ki zasluži, da bi jo človek pogostoma si na misel jemal in po tisti ravnal. In ona se tako glasi:

„Odpusti svojemu bližnjemu, tako bo tudi Bog tebi odpustil.“ Od te resnice bom dalej govoril v imenu Jezusovem; le zvesto poslušajte!

Razlaga.

Ko bi nas Bog za vsak greh hitro, ko ga storimo, po zasluženju kaznoval, gotovo nas bi že malo jih pri življenju bilo. Tako govori že tedaj kraljevi prerok David: „Če nam boš naše grehe zarajtal, Gospod, kdo bo pred tebo obstal?“ Ps. 129, 3. Premislimo svoje pretečeno življenje in spoznali bomo, da smo pred Bogom veliki grešniki. Kolikokrat smo ga že razžalili, in ga zapustili našega dobrega Oceta v nebesih, ki nas vendar toliko ljubi? Kako bi zamogli odgovor dati od našega življenja, kako bi znali upati odpuščanja naših grehov, če pomislimo, kako malo smo večkrat na Boga porajtali? Če s kakim imenitnim človekom govorimo, pomislimo na vsako besedo, katero izrečemo, da ga ne žalimo. Kolikokrat smo pa že z našim naj večim Gospodom nebes in zemlje govorili v naših molitvah, pa vendar nismo naše misli pri njem imeli, naše serce ni občutilo, kar so usta govorile. Kolikokrat smo že Boga razžalili, da smo prazno raztreseno molili? Kako bi zamogli

čez to rajtengo dati, ko bi nas Bog po zasluženju sodil? Če pomislimo, koliko nepotrebnih, ali clo še pregrešnih besed smo že govorili; kolikokrat kaj govorili zoper svojega bližnega, kar mu je škodovalo na dobrem imenu, koliko pohujšljivih pogovorov smo imeli, ki so še druge v greh zapeljali? Kako bi mogli od tistih rajtengo dati, ko bi nas Bog na sodbo zaklical? Koliko se ljudje pregrešijo s tem, da lažejo, ogovarjajo, krivo sodijo, gerdo poželjujejo, se jezijo, prepirajo, preklinjajo, pijančevajo. To so očitni grehi. Od tega se zna vsak sam prepričati. Kaj bi še le rekel od tistih grehov, ki se na skrivnem storijo, od katerih noben nič ne ve, kakor huda vest, ki grešnika peče, in pa Bog, kteremu nič skritega ni? Oh ljubi kristjani! spoznati moramo ponižnega serca, da smo veliki grešniki, ki ne zaslužimo nič dobrega, ampak ostre kazni zavolj naših hudobij. In glejte veliko ljubezen in milost božjo! Bog nam vendar hoče vse naše grehe odpustiti in zbrisati, če tudi mi odpustimo našim sovražnikom, ki so nas razžalili. Zakaj Gospod sam pravi: „Če bote svojemu bližnemu pregreške odpustili, bo tudi vam vaš nebeški Oče odpustil, ako pa vi ne bote drugim odpuščali, vam tudi vaš Oče vaših grehov odpustil ne bo.“ Mat. 6, 14. „Odpustite, pravi Jezus, in odpuščeno vam bo.“ Luk. 6, 37. „Kdor se pa brani, svoje dolgove tako lahko in hitro poplačati, se nima več nebes zanašati“, govori sv. Avguštín. Ali ne samo odpustiti, ampak tudi pozabiti moramo, kar se je zgodilo bilo. Kdor pa zmirom misli na tisto žal besedo, ki mu jo je kdo rekel; kdor zmirom misli na tisto krivico, ki mu jo je sovražnik storil; kdor zmirom misli na škodo in nesrečo, v katero ga je hudobni človek pripravil, tisti nima nikoli pravega miru; tisti svojemu sovražniku ni iz serca odpustil, tisti sam sebe nesrečnega dela. Kako nehvaležen je tak človek, ki noče pozabiti malega razžalenja, ki noče pozabiti male reči, ker mu je Bog vendar veliko odpustil in pozabil na vse njegove grehe. Ko bi se mu tudi Bog ne grozil, večno pogubiti ga, bi že samo zategavoljo svojemu sovražniku imel odpustiti in na vse pozabiti, ker ga to nepokojnega stori, in mu dušni mir jemlje, dokler še v sercu sovražtvo do bližnega ima. Ali ker pa takega človeka večne kazni čakajo, ki se s svojim sovražnikom noče prav in

resnično spraviti, kaj bi zamogli še kaj bolj nespametnega misliti, kakor tukaj zavolj neke male reči nepokojno, nemirno živeti, tam pa tudi večno pogubljeni biti? —

Ne reci, ljubi moj! razžalenje je preveliko, jaz mu ne morem odpustiti. To ni, začesardelj se nočeš spraviti, nočeš odpustiti svojemu sovražniku; pravi uzrok tvoje dolge jeze je le tá, ker ti ne misliš na svoje lastne grehe, ker ne misliš na pekel, ker ne misliš na oestro pravico božjo, po kateri bo enkrat vsak prejel, kar si je zaslužil, dobro ali hudo. —

Ali misliš, da je to morebiti sramota za tebe, če ti sam od sebe k svojemu sovražniku stopiš, mu prijazno besedo ponudiš, mu roko podas? Misliš, da je to sramota za človeka, če dobro delo stori? Le to bi bila prava sramota za tebe pred Bogom, ko bi ti tako dolgo čakal, dokler tvoj razžalnik pride in te za odpuščanje prosi. Glej, tako zgubiš ti tudi vse zasluženje pri Bogu; zakaj le tisti si zasluži nebeško placilo, neumerljivo krono, kteri je prvi, kteri sam od sebe stopi k svojemu sovražniku, mu roko poda, in se ž njim zopet spravi, kteri se ne sramuje tega storiti, kar nam Jezus tako živo priporoča, rekoč: „Ne odlagaj od dne do dne, od leta do leta s svojim bližnim se spraviti.“

Ali ti praviš morebiti: meni je ta človek preveliko krivico storil, on je meni preveč škodoval na mojem poštenju, on je mene preveč razžalil, jaz mu tega ne morem odpustiti. Povej pa meni, kolikokrat si pa ti Boga še več razžalil, mu še večo nečast storil, kakor tebi tvoj bližni? In vendar ti je Bog odpustil, če si ga prosil za odpuščanje in se resnično poboljšal. Zakaj pa ti zdaj nočeš svojemu bližnemu odpustiti, ki se je enkrat prenaglil in tebi brez premislika kako hudo besedo rekel? Ali vedi, da tudi pri Bogu ne boš več usmiljenja našel, če v svojem sercu jezo deržiš in se nad svojim sovražnikom maščuješ. Zakaj zadele te bodo strašne besede sv. Jakoba, ki pravi od takega terdovratnega človeka, rekoč: „Tisti bo sodbo brez usmiljenja imel, kteri usmiljenja skazal ni.“ O vari se torej, proti svojemu razžalniku neusmiljen, terdoserčen biti. Vari se nad njim se maščevati, to ne gre tebi. Prepusti Bogu maščevanje, on je tisti, ki bo sodil tebe in tvojega sovražnika, on je tisti, ki bo enkrat vsakemu dal,

kar si je zaslužil. Tebi pa ne gre nič drugega, kakor da svojemu sovražniku odpustiš, da vse pozabiš, kar se je tebi krivice godilo, da za svojega sovražnika moliš, kakor te opominja sam Jezus, da svojemu sovražniku za hudo dobro delaš; glej, tako boš ti spolnil zapoved ljubezni do svojega bližnega, tako boš ti storil, kar ti bo enkrat v nebesa priti pomagalo. Le enega sovražnika imaš, ki ti zmirom hudo želi, s tistim se nikoli ne spravi; to je peklenki satan. Tistega si ne smeš nikdar za svojega prijatla storiti. Proti vsem drugim razžalnikom pa bodi prizanesljiv; odpusti jim iz serca, če se je že kaj žalega pripetilo med vami, premagaj svojo jezo, kakor opominjajo besede sv. pisma, ki pravi: „Vaša jeza naj mine pred sončnim zahodom.“ Spravi se hitro s svojim bližnim, ne odlagaj tega storiti; zakaj bolj ko odlagaš, bolj težko se bo to zgodilo. Premisli enkrat prav resnično, koliko škodo človeku jeza in sovražstvo prinese; kako jo Bog sovraži, kako jo kaznuje; premisli enkrat, da vse tvoje molitve niso uslišane pred Bogom, dokler svojemu sovražniku ne odpustiš; premisli, da vse tvoje dobre dela nič ne pomagajo, če pa jeza in serd do svojega bližnega v sercu imaš. Torej si k sercu vzemi besede Jezusa, ki pravi: „Če tvój dar prineseš k altarju, in se tam spomniš, da ima svoj brat kaj zoper tebe; pusti ondi svoj dar pred altarjem, in pojdi poprej spraviti se s svojim bratom in tedaj pridi in daruj svoj dar.“

S k l e p.

Tako storimo tudi mi! Odpustimo radi in tudi Bog nam bo odpustil. Če nam ravno včasí težko dene, vendar premislimo, koliko plačilo nas pa v nebesih čaka, če mi kaj težkega storimo iz ljubezni do Boga. Oh odpustimo še danes eden drugemu, če kaj proti komu imamo; poglejmo kako Jezus še na križu rad odpusti in za svoje sovražnike moli; poglejmo, kako Jezus rad med nami prebiva, nam vsem svoje gnade deli, nam vsem rad odpušča, če smo ravno njegovi sovražniki, ki smo ga že večkrat razžalili. O tako bodimo mi usmiljeni proti našim razžalnikom; odpustimo jim iz celega serca, skažimo vsem ljudem dobrotljivost, usmiljenje in milost, in tudi mi bomo milost dosegli. Amen.

Pridiga za 6. nedeljo po binkoštih.

(Od milošne; gov. A. P.)

„Množica se mi smili, ker glejte! tri dni so že pri meni, in nimajo kaj jesti.“
Mark. 8, 2.

V v o d.

„Množica se mi smili, ker glejte! tri dni so že pri meni, in nimajo kaj jesti“, tako je rekel naš zveličar svojim učencom, in s temi besedami je usmiljenje do lačnega ljudstva pokazal. Ni mu bilo mogoče gledati, da ljudje lakote terpijo, njegovo ljubeznjivo serce ga je gnalo, jim v njih potrebi pomagati. Kako pa on, ki je sam revno živel, v puščavi toliko množico nasititi hoče? Ne sprašujmo še le; to nam sv. evangelje razložno pove. Usmiljeni odrešenik, kateri je iz ljubezni do nas sam od dobrot drugih ljudi na svetu živel, je raji cudež storil, kakor da bi bil stradati pustil ljudstvo, ki je s tolikim veseljem za njim šlo in s tolikimi željami njegove nauke poslušalo.

Kaj pa, ljubi kristjani! se iz tega Jezusovega izgleda nam učiti gre? Ali ne usmiljenja do revnih, potrebnih ljudi? Čudežev delati, kakor Jezus in jim pomagati mi scer ne moremo, tega Bog tudi ne tirja od nas; to pa nam zapoveduje, da jim po svoji moči, po svoji premožnosti pristopimo. Se pa najdejo marsikteri od lakomnosti preslepljeni ljudje, kateri svoje revne brate v potrebi brez vse pomoči zapuščajo, in če tudi sami v obilnosti živé, do njih nobenega usmiljenja nimajo. Zato vam hočem danes govoriti od tega, „da smo dolžni uboga ime dajati in hočem nekatere imenitne nauke od te resnice vam na serce položiti.“ Pripravite se!

R a z l a g a.

1. Da je milošno dajati od Boga zapovedano, to že iz tega sprevidimo, kar Bog, narviši sodnik, poslednji dan pogubljenim poreče: „Poberite se, jim poreče, vi zaverženi! v večni ogenj; ker sem bil lačen, mi niste dali jesti.“ Zatoraj so premožni milošno dajati dolžni, če hočejo, da ne

bodo enkrat te strašne sodbe zaslišali. Toda, kadar je treba ubogaime dajati, ali kateremu revnemu pomagati, takrat malokdo spoznati hoče, da je bogat ali premožen, in vsak se rad s tem izgovarja, da le toliko premore, kolikor sam potrebuje. Pa marsikterim zmed takih bi se ravno to odgovoriti zamoglo, kar je nekdanj sv. Peter Ananiju in njegovim ženi Safiri rekel. Ta dva mu nista po pravici povedala, in si nekoliko premoženja, kar sta bila za njivo dobila, skrivaj prihranila: „Zakaj sta se od satana premotiti dala, da hočeta sv. Duhu lagati, in od dnarja, ki sta ga za njivo prejela, skrivaj sebi priderževati?“ Dj. ap. 4, 3. Ravno bi hotel takim premožnim reči, kateri se le po krivem revne delajo: Ali menite, da Bog za vaše blago, za vaše premoženje ne ve? Le počakajte časa in vam bo Bog vsevedni pokazal, kako ste svoje premoženje obračali, in kako bi ga bili obračati imeli! Kar ste dali za nepotrebne reči, vas bo potem zavolj vaše domišljene revšine na laž postavilo. Zastonj se bote enkrat izgovarjali, da je že vaš stan tako napeljal, ali pa da so šege in navade sveta in druge take okolišine tako nanesele, da ste veliko svojega premoženja za take nepotrebne ali clo napčne reči potratili, in toraj revnim niste podeliti, nič pomagati mogli; ali Jezus Kristus vas ne bo po šegah in navadah sveta, temuč po svoji sveti postavi sodil.

Pa jaz nisem gospod svojega premoženja, kateri poreče, dolžen sem ga obrniti in skerbeti za svoje mi od Boga dane otroke; to mi toliko pobere, da mi za revne nič ne ostane. Tako pravijo nekteri, in nekaj prav imajo; zakaj posebno usmiljeno in božji volji zoperno bi bilo, ko bi kdo svojim lastnim otrokom ljubezni ne skazoval, ko smo še svoje sovražnike ljubiti dolžni. Pa naj vendar nekaj vprašam: Ali je mar res, da vselej in povsod nar bolj le svoje otroke v mislih imate? Nekteri mislijo na nje le takrat, kadar jim kdo od milošne govori; če jim pa dopada, za kakšne kratkocase dnar tratiti, takrat jim pa za otroke ni mar. Marsikteri otroci pač dobro vedó, da njih starši igrajo, pijačevajo in druge kratkocase vganjajo, in tako svoje premoženje zapravljajo, otroke keršansko izrepati in preskerbljevati pa v nemar puščajo. Kako je torej verjeti, da taki le na svoje otroke mislijo in

zato revnim nič pomagati ne morejo? Ali ni očitno, da je pri njih to le prazen izgovor? Pa ko bi tudi res samo na otroke mislili, in svoje premoženje za nje obračali, ali menite, da bi s tem svoje dolžnosti že popolnoma dopolnili? Nikakor ne; tudi na Boga, sami na se in na večni prid svojih otrok misliti morate! Bog sam je rekel: „Kdor svojega sina ali svojo hčer bolj ljubi kakor mene, mene ni vreden.“ Ali bi se pa ne reklo to, da svoje otroke bolj ljubite, kakor Boga, ko bi njim vse, revnim pa nič dati ne hotli? Jezus sam se je očitno za revne potegnil, rekoč: „Kar ste kateremu teh nar manjših storili, ste meni storili.“ Ko bi torej revnim pomoč odrekli, bi jo Bogu odrekli, kateri jo v imenu revnih od nas imeti hoče. Zatoraj tudi svojim otrokom vsega, kar premorete, dati in prepustiti ne smete, ker bi scer Boga žalili, kateri tudi ubogaime dajati zapové. Ali mar nismo dolžni, za srečo svojih otrok skrbeti? bodo kateri rekli. Ja, kristijani! toda pristaviti je treba, da ne bote svojemu lastnemu zveličanju v škodo ravnali. „Vi se bojite, pravi sv. Krizostom, da bi se vaši otroci po vaši smerti pošteno preživiti ne imeli; veliko bolj pa se bati morate, da bi po svoji smerti vi sami za se na zgubi ne ostali. Zakaj, ko bi svoje otroke obogatili, do revnih pa neusmiljeni bili, bi svoje večno zveličanje v nevarnost postavili.“ Skerbite torej za svoje otroke, pa skerbite za nje tako, da sami svojega zveličanja zgubili ne bote. Če bote do revnih usmiljeni, bo to tudi vam in vašim otrokom v prid zaleгло. S tem si bote nebesa služili, in še vaši otroci bodo deležni molitve revnih in milosti Jezusa Kristusa, ker jim bote z milošno žegen božji zadobili in jim s tem veliko več pomagali, kakor bi jim še toliko premoženja zapustili. Bog jih bo kakor dober oče v svoje varstvo vzel, in če tudi vas že več imeli ne bodo, jih bo zoper vse nasprotnike in sovražnike varoval.

Pa porečete, da to dolžnost, milošno dajati, scer spoznate, da so pa še druge težave, ktere vas od tega zadržujejo; ker je namreč revnih silo preveč, in med tem silnim številom tudi veliko goljufov. To je drug izgovor; ga hočemo malo prevdariti.

2. Nekteri pravite: Revnih je silo preveč, vsem pomagati nismo v stanu. Da bi vsem pomagati morali,

tega vam tudi Bog ne zapoveduje, če le nekterim, kar je v vaši moči, pomagata, bote še svojo dolžnost dopolnili. Da je pa revnih silo veliko, je pa zlo ravno to krivo, ker je pravi duh keršanstva zginil in ljubezen v srcih ugasnila, posebno pri takih, kateri bi ubogim lahko obilniše pomagali.

Kterim revnim pa hočemo pomagati? bodo morebiti kateri vprašali; ker skušnja uči, da jih je dosti tudi goljufov med njimi, to je dosti takih, kateri so pomoči nevredni. Marsikteri namreč zavolj zloznega življenja, iz lenobe beračijo, da jim delati ni treba; marsiktere žene le dobickarijo, da bi si več pridobile, in beračijo za svoje rokodelstvo imajo; nekteri se le na videz slabe, bolne, ranjene delajo, da bi s tem druge ljudi slepili in k usmiljenju obudili; nekteri pa vse, kar dobé, zapijó in zapravijo, in boljše živé, kakor veliko drugih, ki terdo delati morajo. Res je, moji kristjani! da se pri revnih marsikde take sleparije in goljfiije uganjajo; res je, da taki in posebno, če so še terdni in delati zamorejo, pomoči niso vredni ker bi se s tem le potuha in lenoba podpirala. To pa nar bolj le tiste berače zadeva, ki se iz ptujih krajev po svetu vlačijo. Vendar je pa tudi to res, da jih je veliko tudi v resnici potrebnih.

Zlasti pa vas pri tem na revne domače fare opominjam, ktere podpirati vam je prva dolžnost; pri teh se tudi ne bote lahko goljfali, ker jih poznate, ker veste, kateri so pomoči v resnici potrebni in vredni, ker tudi veste, da pomoč, ktero jim skazete, dobro obračajo. Najdejo se bolniki, kateri nimajo nobene pomoči, in se še komej preživeti zamorejo; najdejo se družine, ki nič zaslužiti nimajo in si komej svoje življenje ohranijo; slišite, da so tu ali tam ljudje po ognju ali drugi nesreči ob vse prišli. Če takim pomagata, se vam ni treba bati, da bi to, kar jim daste, slabo obrnjeno bilo. Marsikde slišite, kako hudo nektero družino v ti ali uni hiši revšina stiska in jim za živež in obleko terda hodi, prositi pa jih je sram; pomagajte jim, kolikor morete, ker ravno taki so nar bolj pomoči vredni. Da bo pa vaša milošna pri Bogu več zaslužnja imela, jim po katerem drugem človeku pošljite; tako bote ravnali po Jezusovi besedi, ktera pravi, da naj leva roka ne ve, kar desna deli.

Mem tega, moji kristjani! se vam pa tudi ni bati preveč, da bi kateremu nevrednemu kej ne podelili, ker sv. Krizostom pravi: „Boljše je, če se tudi nad katerim revnim goljfate, kakor pa da bi ostro preiskovali, komu da bi vam nič dati ne bilo.“ In ko bi se po nevedama tudi do ktereга goljufa usmiljene skazali, vendar svojega zasluženja zgubili ne bote, ker si v revnem Jezusa Kristusa misliti morate. Vselej je bolje, ko bi kdo iz prevelike ljubezni tudi goljfan bil, kakor pa da bi iz lakomnosti terd in neusmiljen bil. Ali menite, da so med temi 5000 ljudmi, ki so za Jezusom v puščavo šli, vsi brez greha bili? in vendar je storil čudež in jih je vse nasitil. Ali menite, da so med tistimi revnimi, ki so se pri smerti pobožne Tabite jokali, vsi nedolžni bili? in vendar jim je sv. Peter to dobrotljivo mater v življenje obudil. „Ne zanicujmo torej nobenega siromaka, pravi sv. Gregor Nizanski, njih jok in zdihovanje pri Bogu veliko velja, njih roke so scer slabe, nepotrebne na svetu, toda proti nebu povzdignjene so mocne. Bog velikokrat njih molitve uslišal ne bo, ki jo za se opravljajo; uslišal pa jo bo, kadar jo za tiste opravljajo, kateri jim usmiljenje skažejo.“ Glejte, tako govori ta sv. učenik, da bi zlasti bogate in premožne k usmiljenju do revnih spodbodel. Bog daj, da bi tudi te moje besede serce marsiktereга omečile, kateri je dozdej skop ali neusmiljen bil! Toda hitro nekateri spet drug izgovor najdejo, in pravijo, da ubogaime dajati ne morejo, ker so zdaj časi prehudi. Premislimo malo še ta tretji izgovor.

3. Jezus Kristus ni zapovedal, da bi le takrat ubogaime dajati imeli, kadar je zemlja obilno rodila, kadar se je vsako delo dobro splačalo in vsaka kupčija prav spod rok šla, kadar so ljudje vsega v obilnosti dobili. Zapoved Gospodova velja za vse premožne, vsem revnim v prid, in za vse čase. Zastonj se tedaj izgovarjate, da so letine slabe in časi prehudi. Če so časi hudi za vas, kateri vendar še kej premorete, koliko hujši morajo biti za tiste, kateri clo nič nimajo, in kateri drugaci živeti ne morejo, kakor od pomoči, ki jo od vaše ljubezni pričakujejo! Če so časi hudi, vas ravno to še bolj priganjati mora, do revnih usmiljeni biti; zakaj, kolikor hujši so časi, toliko več je revnih, in potem toliko manj takih,

kteri bi jim na pomoč prišli. Tako je že nekdam sv. Bazili razsodil, kteri je ravno zavolj nesrečnih časov, ki so takrat bili, premožne opominjal, da bi toliko bolj usmiljeni do ubogih bili. „Po pravici, jim je rekel, vam Bog zaklade svoje vsegamogočnosti zapira, ker vi svoje zaklade ubogim neusmiljeno zapirate; on vam svojo pomoč odteguje, ker jo tudi vi revnim odtegujete; on vašemu polju rodovitnosti ne da, ker je vaša ljubezen omerznila; on se po vaši molitvi ne da omečiti, ker se tudi vi po molitvi ubogih omečiti ne daste; če torej hočete, da bi se Bog vas usmilil, se tudi vi revnih usmilite. Milošna je nar gotovši pomoček, si žegen z nebes zadobiti in nesrečne čase ustaviti. Če tudi nimate veliko, dajte s tisto udovo v Sa-repti malo, kolikor uterpeti zamorete, in že to bo dosti, da bote jezo Gospodovo utolažili in njegovo usmiljenje pridobili.“ Tako, moji kristjani! govori sv. Bazili; tako zaverne vse tiste, kteri se izgovarjajo, da so terdi, hudi časi. Jaz mislim, da ste iz tega prepričani, da je tudi ta izgovor prazen, in da se potem takem tudi vi dolžnosti in zapovedi rešiti ne morete, pridno ubogaime dajati.

Morebiti bi se pa kdo s tem izgovarjal, da bo na smertni postelji kej več dal, ali v kteri dober namen kej več izročil ali zapustil. Ali bi vas pa to že pred Bogom opravicilo? Če kteri na to čaka, da bi na smertni postelji za revne kej več dal ali zapustil, ali ste si pa gotovi, da bote čas imeli, oporoško narediti? ali se ne more zgoditi, da bi nagle smerti umerli? Pa kaj ko bi tudi nagle smerti ne umerli, in ko bi tudi še čas imeli, nekoliko svojega premoženja za uboge izročiti; koliko bi jih med tem lahko lakote umerlo, kterim bi bili pomagati zamogli! Koliko revnih Lazarov bi pred vašimi oči konec vzelo, kteri bi svoje pritožbe zoper vas v Abrahamovo naročje pred božjega sodnika prinesli! O glejte toraj, da se goljfali ne bote! Zakaj čeravno je dobro, pobožne ustanove ali štiftenge za uboge delati, se mora vendar tudi na pričujoči stan revnih misliti, da se zapoved božja dopolni; scer bi se vam bilo bati, da bi vas tista strašna sodba ne zadela, ktero bo enkrat božji sodnik nad vsemi tistimi izrekel, kteri niso usmiljenja skazati hotli: „Poberite se spred mene, vi zaverženi!

v večni ogenj; bil sem lačen, in mi niste dali jesti; bil sem žejen, in mi niste dali piti; bil sem nag, in me niste oblekli!“ Zastonj potem porečete, da ste hotli na smertni postelji to storiti, da vas je pa smert prehitela. Jezus Kristus vas bo sodil in vam spoznati dal, da je bila vsak čas vaša dolžnost, bližnjemu usmiljenje skazovati. Resničen je zato že tudi pregovor, kateri pravi: Kdor hitro pomaga, dvakrat pomaga.

S k l e p.

Premislite zdaj, ljubi moji poslušavci! noben izgovor vas ne izgovarja dolžnosti ubogaime dajati. Presodite in spoznajte iz tega svojo veliko dolžnost, revnim usmiljenje skazati, ker brez tega ni zvelicanja. Spomnite se, katerim je Bog obilniše blaga in premoženja dal, da ga vam je zato dal, da bi ga ne le sebi, ampak tudi svojemu bližnjemu v prid obracali, in si s tem nebesa služili. To so svetniki vse čase spoznali; zato tudi ni nobenega med njimi, kateri bi ne bil po svoji moči za revne skerbel in veliko svojega premoženja njim prepustil. Nekteri pa, ki sami nič niso imeli, so pa pri premožnih milošne prosili le zato, da so drugim revnim pomagati zamogli. Tega, moji kristjani! vam Bog scer ne zapoveduje, da bi za druge prositi in milošne pobirati morali; to pa Bog vsem zapoveduje, da vsak po svoji moči in premožnosti revnim pomaga. Če imate obilno, vam recem z besedami starega Tobija, dajte obilno; če imate malo, dajte malo dobrega serca — in bote imeli zaklad v nebesih, si bote božjo milost v tem in v prihodnem življenju zadobili: milošna kakor pravi sv. pismo, tudi obilno grehov pokrije!

Slišim in vem, da ste dobrega, usmiljenega serca; zato toliko bolj zaupam, da si bote to, kar sem vam povedal, dobro v spomin in serce utisnili, in zanaprej še toliko zvestejše po tem podučanju to svojo dolžnost spolnovali. Posebno pa pri tem za to skerbite, da bote zlasti domaćim in drugim resnično potrebnim iz pravega namena pomagali, da ne bote s tem ne lastnega dobicka, ne hvale in časti pri ljudeh,

ampak le božjega dopadanja iskali, da bote pri Bogu plačilo prejeli in sodni dan med tistimi se znašli, ki jim Jezus poredi: „Kar ste kateremu svojih marmanjših bratov storili, ste meni storili.“ Amen.

Keršanski nauki.

XLVI. Glej katekizem: „Sedem poglavitnih grehov.“

V v o d.

Prečudno lepa je človeška duša, kader se v stanu posvečujoče gnade božje nahaja. Bog tako dušo neizrečeno ljubi. Vsi angeli in svetniki nad njo dopadenje in veselje imajo. Oj pač srečna je taka duša, ki se z oblačilom gnade božje ogernjena pred celo nebeško trumo tako prečudno lepo svetli! Pa kaj da pa tudi toliko in tako mogočnih sovražnikov ima, ki jo hočejo te dušne lepote obropati, ki jo vedno zalezujejo in ji dušno oblacilo božje gnade in ljubezni raztergati hočejo! Poznate vi te sovražnike? Sedmeri poglavitni grehi so, kateri kakor sedmere tiste peklenke kače, od ktere sv. Janez v skrivnem razodenju govori, človeka vedno obdajajo, v njegovo serce silijo in njegovo dušo umoriti hočejo. Da bote, ljubi kristjani! te svoje dušne sovražnike práv spoznali in se jim stanovitno branili, vam jih hočem na kratko popisati. Hočem vam pa tudi tisto orožje pokazati, s katerim bote vse svoje dušne sovražnike lahko premagali. Za danes bom samo od štirih prvih poglavitnih grehov govoril. Razložil vam bom, kaj je:

1. Napuh, 2. kaj je lakomnost, 3. kaj je nečistost in 4. kaj je nevošljivost? — Učili se bote, te grehe iz celega serca sovražiti; ljubiti pa tiste čednosti, ki so tem grehom nasproti postavljene. Zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Napuh je preveliko spoštovanje samega sebe, in napčno poželenje časti in hvale tega sveta. Napuh stori, da se človek zavolj svojih pravih ali samo domišljenih lastnosti

in prednosti preveč obrajta, se čez druge povišuje in boljšega šteje, kakor so drugi ljudje. Temu grehu je čednost ponižnosti nasproti, po kateri pa človek živo spozna, da sam iz sebe nič ni, nič nima, nič ne premore, ako mu Bog svoje gnade in pomoči ne da; pa tudi živo spozna svojo revšino in slabost in popačenost svojega serca. To je tista čednost, brez ktere nismo v stanu, Bogu dopasti, ako bi po naših mislih še toliko dobrega, hvalevrednega storili. In ravno to je pri napuhu tista pregrešna slepota, da človek zavolj lepih lastnost in svojih dobrih del sam sebi čast in hvalo daje namesto Bogu, od kterege vse dobro ima, in kteremu samemu tedaj vsa čast in hvala gre. Napuhnež tedaj Bogu krade čast in hvalo, kar je ravno pred Bogom in pred ljudmi strašen, velik greh. Napuh je poglaviten greh; zakaj iz njega še veliko drugih grehov izvira. „Napuh je slehernega greha začetek“, že v sv. pismu stare zaveze tako beremo. (Sir. 9, 15.) Iz napuha pride prevelika ljubezen do samega sebe in lakomnost časti in hvale pred ljudmi. Prevzetnež tudi sam sebe hvali, povišuje, in zanicuje svojega bližnega. Iz napuha tudi izvira zanicovanje Boga, sv. vere in katoliške cerkve; zakaj gerda prevzetija, ki v sercu gospodari, človeku ne pripusti, da bi svojo spaceno voljo božji volji podvergel in božjim in cerkvenim zapovedim pokoren bil. Napuh je vsake krivovera prvi oče bil. Napuhnež se tudi necimerno oblaci, se s svojo lepoto, s svojim premoženjem, s svojo učenostjo, s svojim stanom pred ljudmi baha. Iz napuha pride tudi veliko prepira, krega in sovražtva med ljudmi. Veliko hudega iz tega greha izvira; zatoraj se po pravici glava ali izvirk vseh drugih grehov imenuje. Zatoraj ga pa tudi sam Bog toliko sovraži in oestro kaznuje. Me bote prašali, kaj nam je storiti, da se tega strašnega greha obvarjemo? In na to vam odgovorim: ako bote s pravo ponižnostjo svoje serca ogradili, tudi gerdi napuh nikdar v tistem gospodaril ne bo. Bodite resnicno ponižni. Ne mislite visoko od sam sebe, ampak nizkih misli vedno bodite. Imate kaj dobrega nad seboj, ne pripisujte tega sam sebi, ampak le Bogu, s kterege gnado in pomocjo ste to dobro storili. Premislite večkrat svojo slabost, svojo revšino, svojo pregrešnost. To vas bo gotovo ponižalo. „Ti nisi ponižen, o človek! pravi kardinal

Bona, ker sam sebe ne poznaš.“ Kaj pa je vendar človek? Ah! slaba in revna stvar na zemlji, vsemu hudemu podveržena. Od kod je tedaj tvoj napuh, ti slaba, uboga, nar revniša stvar? Premisli enkrat svojo veliko revšino in slabost in čisto gotovo ponižen boš.“ Premislite, ljubi moji! tudi to: kako je Bog prevzetne angele ojstro kaznoval. V večni ogenj jih je zavergel. Ravno to se tudi vam zgoditi zna, ako bi napuh v vašem sercu gospodaril. Tega Bog ne daj! Bodite vselej iz serca ponižni. Jezus in Marija sta nam v ponižnosti naj lepši izgled. Jezusu in Mariji se pa tudi vsak dan za dar ponižnosti priporočajte! —

2. Drugi poglobitni greh je lakomnost. Od tega greha pravi sv. pismo, da je korenina vsake hudobije. (I. Tim. 6.) Kaj pa je lakomnost? — Lakomnost je nezmerno, preveliko poželenje po dnarjih in časnem blagu. Kteri po dnarjih in po bogastvu neumno hrepeni, kteri le v velikem premoženju svojo srečo išče in nar večje veselje ima; kteri se v posvetno blago tako zaljubi, da celo serce na tisto naveže; kteri si spravlja dnar in blago, pa ne zato, da bi ga po pameti in po božji volji sam zaužival in tudi drugim pomagal, ampak samo zato, da bogastvo, blago in denar v škrinji ima, tak človek je lakomnik, in se zoper Boga, zoper svojega bližnega, in zoper sam sebe hudo pregreši. Zoper Boga se pregreši, ker posvetno blago bolj ljubi, kakor Boga. „Lakomnost je molikovanje“, piše sv. apostel Paul (Kol. 3, 5.): zakaj dnar, to je molik, ktereга lakomnik moli in casti, to je njegov Bog, kteremu po besedah Tertuliana, slep človek vse svoje misli in skerbi, vse svoje djanje in nehanje daruje, ja tudi svojo dušo in večno zvelicanje v dar prinese. In kolika hudobija vendar to je, ako človek casno, minljivo blago, prah te zemlje bolj ljubi, kakor neskončno ljubeznivega, velicastnega Boga! Take slepote nas Bog obvari! —

Lakomnik se pregreši zoper svojega bližnega, ker mu v sili ne pomaga, ker mu nič dobrega ne stori, kakor bi imel po nauku sv. vere storiti. Pregreši se pa tudi zoper sam sebe, ker si po lakomnosti na svoji duši teliko škodo stori. Lakomnik si zapre vrata v nebeško kraljestvo. „Vedite in zastopite, da lakomnik nima deleža v kraljestvu božjem“; nam

pričuje sv. apostel Pavl. (Efež. 5, 5.) Iz lakomnosti izvira jeza, nevošljivost, zvijača, krivica, goljufija, kriva prisega, neusmiljenost do svojega revnega bližnega, neobčutljivost do božjih, svetih reči, to so tiste hude rastline, ki mnogokrat le v lakomnosti svojo korenino imajo. Kam človeka lakomnost zapelja, tega žalosten izgled je nam Judež Iskariot. Varite se ljubi moji! lakomnosti. Ne privežite svojega serca na tako blago, ki samo na sebi nobene vrednosti nima, ki ga lahko zgubite, ki ga enkrat zapustiti morate, ampak le takih zakladov si napravljajte, ki vam celo večnost ostanejo, dobrih del in kersanskih čednosti. Premišlujte večkrat minljivost vsega posvetnega; premišlujte revšino Jezusovo in Marije, in sram bi vas bilo, ako bi pa vi po bogastvu in posvetnem premoženju tako silno hrepeneli. Bodite toliko več radodarni; zauživajte časne dobrote hvaležnega serca in po pameti, pa tudi svojemu bližnemu radi podajte od tega, kar vam je Bog bolj obilno podelil. Radodarnost naj zaljša vaše serce. Bodite proti svojemu bližnemu dobrega, usmiljenega serca, in tudi vi bote pred Bogom enkrat usmiljenja dosegli.

3. Tretji poglavitni greh je nečistost. Od tega greha sem že pri šesti božji zapovedi govoril. Ker je pa ta greh strašno nevaren, in ker sv. apostel Pavl na ravnost pravi, da nečistniki ne pojdejo v nebeško kraljestvo, vam hočem še enkrat od tega greha v kratkem govoriti, vam nekoliko pomočkov zoper nečistost pokazati; pa tudi tisto lepo, lepo čednost priporočiti, ktera je ravno temu grehu nasproti. —

Nečistost je nevkroteno, neporedno poželenje po mesenih slastih. Nečistost človek uganja in se pregreši, ako kaj gerdega radovoljno premišljuje, ako kaj gerdega v svojem sercu poželjuje, ako kaj gerdega govori ali posluša, ako kaj gerdega gleda ali se ga dotikuje, ako kaj gerdega v djanju stori, in ako tudi druge napeljuje v gerdi, nesramni greh. V zakramentu sv. kersta človeška duša oblačilo gnade božje obleče in se Bogu posveči; duša postane božja prijateljica; pa tudi truplo bo za božji tempel posvečeno. Sv. Duh pride v njega prebivat. „Ali ne veste, da je vaše truplo tempel sv. Duha, kteri v vas prebiva?“ Tako sv. apostel Pavl govori. Iz tega bote spoznali, kako strašno se tisti pred božjim oblicjem pre-

greši, kateri z nečistnim grehom tempel božji oskruni, Duha božjega od sebe prežene in potem peklenškemu duhu svoje serce zroči. To je vendar hudobija, da se popisati ne da. Zategadelj pravi sv. Ambrož te besede: „Zavolj nobenega greha ne beremo, da bi bilo Bogu žal, da je človeka stvaril, kakor zavolj nečistosti.“ (I. Moz. 6.)

Nečistost je pa tudi poglaviten greh. Iz njega brez števila drugih grehov izvira. Nečistnik je v stanu, vsako zapoved prelomiti. Iz tega greha pride oslepljenje pameti, pozabljenje na Boga, na smert in večnost, oterpnost volje, obupanje, zadnič pa večno pogubljenje. Oh varite se vendar tega strašnega greha. Mislite vendar, da nismo za ta svet, za nečiste sladnosti stvarjeni, ampak za nebesa. Kdor pa hoče v nebesa priti, mora tukaj z čistim telesom, in z čisto dušo Bogu služiti. Mislite večkrat, da Bog je povsod pri vas in vaš desni angelc varh. Bog vse vidi, Bog vse ve, njemu se nikjer skriti ne morete. Molite radi, posebno na čast Marije device; ona vam bo dar čistosti sprosila. „Čujte in molite“, da v skušnjavo ne padete. Pa tudi svete zakramente radi in pogosto prejemajte; tako se bote tega greha lahko varovali. Ljubite čistost, to je, tisto čednost, ki vas Bogu in angelom nar bolj prijetne stori. Bodite čisti v svojih mislih, besedah in zadržanju, in globoko si zapišite v svoje serca besede Jezusove, kateri pravi, da le tisti bojo Boga gledali, ki so čistega serca. —

4. Šterti poglavitni greh je nevošljivost. Da je nevošljivost velik greh, že lahko iz tega spoznamo, kar sv. pismo od nevošljivosti govori: „Po nevošljivosti hudičevi je smert prišla na svet, in kateri so na njegovi strani, njega posnemajo“, (Modr. 2, 25.); tako že sveti Duh v stari zavezi govori. Kaj pa je nevošljivost? — Nevošljivost je žalost nad dobrim, kar bližni ima, kakor da bi bilo lastnemu dobremu škodljivo. Nevošljivost je pa tudi velik greh, to že iz tega vidimo, ker je na ravnost tisti poglavitni zapovedi Jezusovi nasproti, ki nam zapove, svojega bližnjega ljubiti, kakor sam sebe in mu vse dobro iz serca vošiti. Iz nevošljivosti pa tudi veliko drugih grehov izvira. Posebno pa obrekovanje, opravljanje, kriva sodba in sovražtvo svojega bližnega, veselje,

kadar se mu hudo, in žalost, kader se mu dobro godi. Nevošljivost izvira vecidel iz napuha, ali pa iz lakomnosti.

Zatoraj se varite teh grehov, da tudi nevošljivi in se tako pregrešili ne bote. Pomislite, da nevošljivost nobenemu drugemu ne škoduje, kakor le vam sam sebi. Nevošljivost vas pripravi ob mir in srečo vašega serca, ob gnado božjo in večno zveličanje. Zakaj pisano je: „Nevošljivci božjega kraljestva posedli ne bojo.“ Gal. 5, 21. Kdor je nevošljiv, je hudicu podoben. On je ljudem nevošljiv, da so srečni, in še v nebesa priti zamorejo. Kolika sramota, kolika hudobija, ako je kerščeni človek nevošljiv, in tako samemu hudicu podoben postane! —

S k l e p.

Varite se, ljubi kristjani! nevošljivosti. Le s tisto čednostjo svoje serca kincajte, ki je temu grehu ravno nasproti: s serčno, pravo, keršansko ljubeznijo do svojega bližnega. Ljubite se med seboj, kakor bratje in sestre enega očeta, kateri je v nebesih. Veselite se z veselimi, in žalujte z žalostnimi; eden drugemu vse dobro delajte, tako bote božjo poglavitno zapoved izpolnovali. Globoko si zapišite v svoje serca tiste besede, ki je Jezus svojim učencem pri zadni večerji rekel: „Novo zapoved vam dam, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil; nad tem bojo ljudje spoznali, da ste moji učenci, ako se med seboj ljubite.“ Amen.

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

4. Pa, ker so po rodu vsi ljudje enako vkrivičeni ali zadolženi, ker so vsi z grehom rojeni, in v gnjusobo izvirne ali poerbane spačenosti zapleteni, zakaj se tudi Bog tega usmili in tega ne?

Na to vprašanje ti odgovorim s sv. Pavlom: „O človek, kdo si ti, da bi se z Bogom prickal!“ Vendar ti toliko v kratkem rečem: Če smo vsi enako vkrivičeni in zadolženi, vsi že v rojstvu z izvirnim ali poerbanim grehom močno

ognjušeni, torej smo vsi otroci pogubljenja, in nihče nima pravice do gnade in do zveličanja, ker Bog ni nikomur nič dolžen, da bi povračeval; in ko bi nas vse zapustil in zaverigel, bi le po svoji neskončni pravici delal in nihče bi se ne mogel pritožiti, ker pravica ni krivica, Rim. 9, 15.: „Če se pa usmili, kterege se usmili, in mu milost podeli, kogar se usmiliti hoče“, to je, če komu gnado podeli, zato ni nikomur krivičen, zakaj on je gospodar. Tudi tukaj se lahko reče: „Prijatelj! jaz ti ne delam krivice . . . . Ali mi mar ni pripuščeno s svojim storiti, kar hočem? Ali je tvoje oko hudobno, če sem jaz dober?“

Vendar je dostaviti: Velika našemu in zapopadku vsih ljudi zagernjena, in le v neskončni previdnosti božji shranjena skrivnost je skrivnost poklica do gnade, v katero se ni izpuščati, temuč le na kolena pasti, in s sv. Pavlom zdihovati, Rim. 11, 13.: „O visokost bogastva, božje modrosti in znanja! kako nezapopadljive so njegove sodbe in neizvedljive njegove pota! Zakaj kdo je spoznal misel Gospodovo, ali kdo je bil njegov svetovavec?“ Vsem pa je svet s sv. Avguštinom dati: „Pustite veliko več Sinu človekovega med slednjo starostjo iskati in zveličati, kar je bilo zgubljenega, kot pa, da bi se prederznili neizvedljive sodbe preiskovati, zakaj nad nekterege z ravno tisto krivico obloženega pride njegova milost, nad nekterim pa njegov serd prebiva.“

5. Ali se gnada opravičenja, ki jo človek zadobi, zamore zopet zgubiti?

Gnado opravičenja človek lahko in hitro zgubiti zamore, in jo, o joj! le prevelikokrat zgubi. Še le reči se zamore, da se ta gnada malokdaj celo do konca zvesto ohrani. —

Ali ne vidimo s to gnado obdarovanih stebrov omagati? Angeli v nebesih, Adam in Eva v raj, Savi na kraljevem sedežu, in Juda v apostoljsko službo povzdignjen. Vsi ti in več drugih je svoj poklic zgrešilo in gnado zapadlo. Torej bi se pač marsikomu reči zamoglo, kar je Jezus Jeruzalemu izgovoril: „Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi.“

6. Ali se pa ta gnada, če se zgubi, zamore zopet doseči?

Res je, če se gnada opravičenja zgubi, jo je še mogoče zadobiti; vendar pa, da se ne spozabiš, in vse preprederzno te gnade ne zapravljaš, ti je ne bom od razsvitljenih učencov izgovorjene resnice zamolčal: Vse ložej je to zgubljeno gnado zadobiti, in vse bolj redko se doseže, kot mi mislimo in si obetamo; zgodi se pa tudi pogostem, da se ta gnada, ko se zgubi, nikdar več nazaj ne zadobi, ker jih je malo najti, da bi pravo in resnično pokoro storili; zakaj veliko jih je, da si po taki pokori ne prizadevajo, veliko pa tudi, da od take pokore še pravega zapopadka nimajo, toraj le pri goli vnanjštini ostanejo, duha pa zgrešé, in ne premislijo, da čerka ubija, in da le duh oživlja. Da pa vam resnico še bolj pri-terdim, pustim sv. Pavla govoriti, Heb. 6, 4.: „Zakaj ni mogoče, da bi oni, ki so bili že razsvetljeni, in so tudi nebeški dar okusili, in so deležni postali sv. Duha — zraven pa so dobro besedo božjo, in moči prihodnjega sveta pokusili, — in so padli, da bi bili k pokori ponovljeni, ker zopet Sinu božjega sami sebi križajo in zasramujejo.“

7. Kdaj bo pa gnada opravičenja človeku odvzeta?

Gnada opravičenja ne bo nikdar in nikomur na celem svetu odvzeta; le samo smertni greh človeka tiste obropa. Zakaj Bog je zvest in nikogar ne zapusti ne z delovno, ne s posvečujočo gnado, razun če poprej človek njega zapusti. Nikdar tedaj Bog ne začne prvi človeka zapuščati; vselej v tem človek začetek stori. Če namreč človek svoje serce začne temu svetu odpirati, službo božjo leno opravljati ali celo opuščati, skušnjav iskati, svojim počutkom streči, postavo zatajevanja v nemar devati i. t. d., se zgodi, da moč gnade pri njem pešati začne, dokler ne ugasne, ko vanj strupena sapa smertnega greha pride. Sv. Prosper pravi: „Ravno kakor moramo dobre dela božjemu navdihovanju prilastiti, moramo hude dela njim pripisati, kateri grešé. Zakaj oni niso bili od Boga zapuščeni, da bi Boga zapustili, temuč oni so Boga zapustili, in torej so bili zapuščeni. Le po svoji lastni volji so iz dobrega v hudo zašli.“ In sv. Tridentinski zbor jo zločno izgovori: „Bog namreč s svojo gnado opravičenih drugač ne zapusti, kakor če poprej oni njega zapusté.“

8. Kaj nam se je iz zdaj rečenega učiti?

Iz zdaj rečenega naj si kristjan tele zlahtne nauke izvzame; če želi svoji duši večno zveličanje oskerbeti: a) V strahu in trepetu naj doprinaša delo svojega zveličanja. Sv. Tridentinski zbor nam takole govori: „Dokler je človek še v življenju, naj si nihče celo tako terdno ne obeta, da je gotovo v samo Bogu znanem številu izvoljenih; ravno, kot da bi mu ne moglo več spodleteti, ali kot da bi ne mogel več grešiti, ali kot da bi obljubo imel, da ga bo gotovo gnada božja k pravi pokori privodila, če bo grešil; zakaj vsega tega, in če je v številu izvoljenih, nihče ne ve, in vedeti ne more, razun komur bi Bog sam razodel.“ Ravno tako si tudi od daru stanovitnosti, od ktere je rečeno: „Kdor bo do konca stanoviten ostal, bo zveličan“, nihče obljubiti ne more, da bi ga gotovo do konca ohranil, in ktereга daru si ne more od drugot, kot le od božje vsegamogočnosti pridobiti, dasiravno nam je vsem na božjo pomoč čez vse terdno zaupanje postaviti.“ In sv. Avguštin nas do tega zveličanskega straha s temi besedami napeljuje: „Bog je v pravo in dobro spoznal, povsod med število svojih odvoljenih nektere slabe, nestanovitne namešati, da bi njegovi odvoljeni si nobene gotovosti v dobrem ne delali, katerim bi ne bilo dobro v tej gotovosti živeti.“

b) Naj se iz tega prepriča, da je vse prazno, ali na kogar koli drugo moč, zunaj na moč božje gnade zanašati se. Ali na pomoč božje gnade naj pa z vsem zaupanjem svojo skerb zverne, zakaj sv. Jakob reče, Jak. 1, 5.: „Ako pa kdo izmed vas potrebuje modrosti, naj je prosi od Boga, kateri vsem obilno da, in nikomur ne oponaša: in ona mu bo dana.“

c) Da pa mi ne bomo imeli praznega zaupanja, to je, da bomo tudi res to od Boga prejeli, kar si prejeti obetamo, večno zveličanje, in pomoči tisto zadobiti, kar je posebno gnada božja, nam je z zaupanjem v Boga skleniti molitev, post, milošnjo in druge dobre dela, sosebno pa skerbeti, da imamo vedno ljubezen med seboj, ker ljubezen pokriva obilno grehov. Sv. Tridentinski zbor nas tako uči, rekoč: „Kteri mislijo, da stojé, naj gledajo, da ne padejo, in naj s strahom in treptanjem delajo delo svojega zveličanja kot sv. Pavl pravi:

„v trudih, v čuvanju, v postih, v milošnji, v molitvah, v darilih, v čistosti.“

„Bati se jim je namreč, ker jim mora biti znano, da so le do upanja časti, ne pa že do časti prerojeni, in da se jim je vojskovati z mesom, s svetom, s hudicem, katerih sovražnikov pa nikakor drugač premagati ne zamorejo, kakor z gnado božjo.“ In sv. Avguštin, ko razlaguje tele besede sv. Jakoba: „Jezika pa ne more nihče ukrotiti: on je nepokojna hudoba, poln smertnega strupa reče: Če jezika ne zamore noben človek ukrotiti, je tedaj k Bogu pribežati, da bi nam jezik ukrotil; če bi ga namreč ti okrotiti hotel, bi ne zmagal, ker si človek . . . . Tedaj je treba Boga prositi, da bi se človek ukrotil.“ Kar sv. Avguštin v teh besedah od zapeljevanja jezika govori, velja od vseh drugih skušnjav, in kar od molitve reče, velja od vseh drugih dobrih del.

d) Akoravno se nam je slednjega greha sploh, in že le sence greha varovati, bati in ogibati, pa vendar posebno pri tej priložnosti vas pred lenobo v službi božji svarim, zato, ker je to neka splošna pregreha, ktere se pa malokdo zave, ker nad seboj nic kaj unajnega hudega djanja ne ugleda, vendar se pa ž njo gnade tistega nevrednega stori, kateri le na serce gleda in kateri ni le razžaljen z hudobnimi deli, temuč tudi z opuščanjem ali z zamudo dobrih del. Kar nam Jezus dopove, ker reče, da še ni zadostno, zadobiti nebeško kraljestvo, le reči: Gospod! Gospod! temuč tudi voljo Oceta nebeškega dopolnovati. Kaj pa je volja nebeškega Oceta? „To pa je volja božja, vaše posvečenje“, do ktereга posvečenja se pa pride po poti popolnamosti, da pridno obracamo talente in obilno doprinašamo dobrih del. Torej je bil nepridnemu hlapcu talent odvzet, ko ga je zakopal, in ga ni v pridobljenje dobrih del obernal, in drevo brez dobrega sadu je bilo prekleto, devicam pa, ko jim je olja zmanjkalo, so bile vrata zaklenjene, in gospod išče le delavcov, ne pa lenuhov v svoj vinograd.

Pod lenobo v službi božji si pa ni le misliti opuščanje cerkvene službe božje, temuč neka mlačnost, v kateri človek nerad in le z nevoljo opravlja, kar božjo čast in zveličanje naše duše zadeva, ali pa še celo opušča. To velja od cerkvene ali domače molitve, to velja od poslušanja ali premiš-

ljevanja božje besede, to velja od sv. pogovorov in prejemanja sv. zakramentov, to velja od dopolnjenja dolžnosti svojega stanja, kot tudi od dobrih misel in namenov pri navadnih delih in opravkih, to velja od napeljevanja samega sebe kot tudi bližnjega do dobrih del i. t. d.

Sv. Ambrozi v pričevanje tega nauka tudi svojo besedo dá, rekoč: „Dobri Bog hoče imeti prizadevanje, in do prizadevanja moči podeljuje.“ In sv. Janez Jeruzalemski pravi: „Dar božji se ne podeljuje lenim. Gnada je namreč pomoč človeški slabosti; pomoč se pa ne daje spijočim, temuč čuječim in letečim.“

(Dalje pride.)

Govor za dvestoletni jubilej,

kar se so bile žlahtne svetinje Gospodovega terpljenja v Žihpolsko cerkev prenesle. Gov. M. H.

„Vojšakov eden je njegovo stran s sulico odperl, in kmalo je tekla iz nje kri in voda.“ Jan. 19, 34.

V v o d.

Pred štiristo leti je v Vetrinskem samostanu živel pobožni opat Gerard, tega imena drugi. V izhodni kapelici, kjer je zdaj božji grob, vidiš njegovo v terdi kamen vsekano podobo, in kamnatno pismo ti oznanuje, da je ta mili mož trikrat vidil sv. mesto Jeruzalem. Vnet svete ljubezni do svojega zveličarja Jezusa Kristusa je hotel pobožni Gerard viditi sv. deželo, ktero je velovečeni Sin božji svojo ljubo domovino imenoval; hotel je poljubiti sv. stopinje, ktere so s potom in kervjo Jezusovo posvečene; hotel je moliti na oljski gori, na Kalfarii in drugih mestih svete dežele. In trikrat je svoje pobožno romanje tje in nazaj izpeljal. Kakor pobožni romarji, ki na sv. Višarje, v Marija Celj ali na kak drug božji pot hodijo, svojim otrokom ali znancom kako podobico ali kak drug spominček za žegnanje prinesó, je tudi opat Gerard svojim duhovnim sinom, Vetrinskim minihom, predrago žegnanje donesel iz svete dežele, žlahtne svetinje terpljenja in smerti Gospodove.

Veselo, hvaležno in pobožno so verni minihi žlahtno žeganje svojega duhovnega očeta Gerarda sprejeli, imenitne svetinje v Vetrinski cerkvi, v posebni slonokosteni posodi hranili in visoko častili. Bili so dolge leta minihom, fari in sosesčini v hudih in dobrih časih nar dražši zaklad in spominek.

Preteklo je med tem dve sto let. Na stolu pobožnega romarja Gerarda, na opatskem stolu Vetrinskega samostana je sedel opat Vilhelm, imenitni dobrotnik lete Žihpolske cerkve. Že tedaj se je tu na Žihpoljah preč. mati Marija v velikem oltarju častila, božjo službo so pa Vetrinski minihi oskerbovali. Kakor nekdanji mili romar Gerard je tudi opat Vilhelm posebno pobožnost imel do britkega terpljenja Kristusovega; ljubezen in gorečnost do premišljevanja britkega terpljenja našega Gospoda in zveličarja višati in razširjati, je izidal tam kapelico božjega groba, po podobi sv. grobne kapele v Jeruzalemu, je vpeljal bratovščino britke smertne težave Gospodove, in je počastil in obogatil to Žihpolsko cerkev z žlahtnimi svetinjami, ktere so se dosihmal v Vetrinju hranile in častile. Opat Vilhelm je dal lepo sreberno, pozlačeno monštranco narediti, in v njo žlahtne svetinje, med njimi svetinjo svete kervi Jezusove, špilo ternjeve krone in košček sv. križa, zakleniti. V tej monštranci s svetinjami je nesel Vilhelm presv. rešnje telo od bližnjega štacijona z veliko slovesnostjo pervikrat v to cerkev, in od te dobe se svetinje kot nar lepsi zaklad tu hranijo in častijo.

To se je zgodilo leta 1659 — danes se opravlja veseli dvestoletni spomin, kar so žlahtne svetinje sem bile prenesene. Preljubi bratje in sestre v Kristusu Jezusu! kako slovesno in vredno se ta dvestoletnica opravlja, sami vidite. Naš milostljivi knezoškof, premili višji pastir Valentin, so na ponižno prošnjo častitljivega gospod fajmoštra imenitni praznik današnji v jubilej povzdignili, ker so po pobožnem sercu svojem sami prišli božjo službo opravljat, in po oblasti, ktero so od sv. Očeta papeža Pija za vsako cerkev, kjer pervokrat sv. škofovsko veliko mašo pojó, dobili, za današnji dan popolnoma odpustek dovolili vsem pobožnim dušam, ktere tukaj zakramente svete pokore in rešnjega Telesa vredno prejmejo in na njih namen molijo. To so storili, kakor sami v svojem dopisu na

gospod fajmoštra reko: „Oživljati keršanski duh in sveto pobožnost med kristjani.“

Povabljen v današnji jubilej keršansko besedo govoriti, se deržim lepih besed premilega gospoda in škofa in kličem: Resnično, današnji dan mora verni keršanski duh v nas oživljati; in od tega hočem danes vam govoriti:

1. Keršanski duh oživljajo imenitne svetinje, ktere danes častimo;
2. keršanski duh oživljajo prelepe molitve, ktere danes opravljamo.

O Gospod in Bog Jezus, zveličar moj! podpiraj me v tej sveti uri; skoz tvojo rešnjo kri, skoz tvojo ternjevo krono, skoz kervavi križ tvoj, prosim te, pošlji nam sv. Duha; meni, da le tebe in tvojo hvalo oznanujem, mojim poslušavcem pa, da jih moja slaba beseda omehči, tolaži in poboljša!

Razlaga.

1. Sv. apostel Janez pripoveduje: „Tisti velikí petek, ko je Jezus med dvema razbojnikoma na križu umerl, so judi, da bi ne ostale na križu trupla v veliki sabotni dan, Pilata prosili, da bi se jim kosti poterle, in da bi se s križa sneli. Vojšaki so toraj prišli, in so prvemu sicer sterli kosti in drugemu, ki je bil ž njim križan. Ko so pa do Jezusa prišli, so vidili, da je že mertev, in mu niso kosti sterli, ampak eden vojakov je s sulico njegovo stran odperl, in zdajci je tekla kri in voda iz nje.“ Tako se je dopolnilo prerokovanje: „Nobene kosti mu ne sterite“, in: „Gledali bojo vanj, ktereга so prebodli.“

Neka borna pobožna nuna, ktera je dolge leta v svojem zamaknjenju Gospodovo terpljenje premišljevala, pripoveduje, da je vojaku, ki je sv. stran Jezusovo bil prebodel, Longin bilo ime, in da je studenček kervi in vode, ki se je čez njegov obraz vlil, mu poprej slabi in napčni pogled ozdravil. Kri in voda iz odperte strani Gospodove je kot vesel studenček berlala in v votljini Golgatne skale se zbirala. Tam so jo Marija, Janez, pobožne žene in spreobrnjeni vojak Longin in pa njegovi tovarši v skledice zajemali, vsako kaplico s pertenimi rutami pobrisovali in vse to kot nar zlahtnejši zaklad

svoj hranili. Tako so mu vzeli in hranili tudi ternjevo krono; sveti križ, ki je bil s križema dveh razbojnikov vred pokopan, je pa sv. cesarica Helena tri sto let poznej spet čudno našla. Sv. svetinje so prvi kristjani s rahlo skerbjo hranili in varovali, kralji in cesarji pa so se srečne šteli, kedar so mogli le en košček, le eno kaplico teh neprecenljivih svetinj si dobiti. Pobožni opat Gerard, ki je po svojem trikratnem romanju v sveti deželi in v Jeruzalemu kakor doma bil, si je vedel presvetih pravih svetinj pridobiti, in one so, preljubi kristjani moji! ktere v tej cerkvi častimo in kušujemo.

Kadar tedaj, keršanska duša moja! svoje verno, razsvetljeno oko povzdigneš k bliščeči monštranci na svetem oltarju, kjer naš Bog in zveličar Jezus Kristus skrit v ponižni podobi belega kruha resnično med nami prebiva, in ogleduješ imenitne svetinje njegovega terpljenja, kader moliš zlahodne kaplice kervi, ktera je na Kalfarii iz njegovega serca tekla; oh! kaj čutiš v svojem sercu? kaj misliš v svoji duši? Glej! ta prežlahтна kri je bila plačilo za tvoje in vsega sveta odrešenje, zakaj „ne za premenljivo zlato in srebro smo bili odkupljeni, temuč za neprecenljivo kri Jezusa Kristusa, neomadeževanega jagneta“; o kako imenitna mora toraj cloveška duša biti, ki je za tako neskončno ceno bila odkupljena, kako nezrekljiva ljubezen Sina božjega, ki je kri in življenje za nas dal! In ti kristjan! bi ne imel nobene hvaležnosti, nobene ljubezni za njega, ki je svojo kri za te prelil in bi ne maral za njegove resnice in zapovedi, ne maral za njegove zakramente in bi svojo z božjo kervjo odkupljeno dušo po pregrešnem življenju sam pogubljal in prodajal! Skoz presveto rešujo kri, ktera je iz odperte strani Jezusove tekla, vas klicem, prosim in zarotim, ljubi bratje in sestre moje! spoznajte zveličanje svoje, spoznajte, da za nas ni sreče, ni veselja, ni upanja, kakor v sveti veri naši, in v življenju, ki se ravna po besedi in izgledu tistega, ki nam je pot, resnica in življenje; skoz presv. kri Jezusovo prosim vas, obljubite si, svoje prežlahodne drago odkupljene duše ne prodajati za veselje, sladnosti in krivice tega sveta, temuč jo čisto neomadeževano in po sv. zakramentih posvečeno hraniti za večno življenje! Z vnovič oživljeno vero in z vnovič vneto ljubeznijo se bližajte

potlej, poljubiti in kuševati presv. kaplice, žlahtne svetinje rešnje kervi in poterdujte s poljubljejem svoje lepe dobre sklepe. Ti si keršanska mamica! svojim otročičem že večkrat od svete kervi na Žihpoljah pravila, in danes pripeljaš svojega sinčka, svojo deklico, svete kaplice kuševati: Bog daj, da bi te kušlej njima sv. vero in ljubezen do Jezusa v serca utisnil za celo njuno življenje! Tudi ti se bližaj, čeversti mladeneč, cve-teča deklica! poljubit in molit sv. rešnjo kri; o da bi v tvo-jem sercu ne bilo druge ljubezni ko ljubezni do Jezusa, in ktere pred Njim, ki vse vidi, nimaš se sramovati. Ti pa, moj kristjan, ki si s skerbmi, s trudom in težavami čas-nega življenja obložen, pridi in kušuj žlahtno kri tistega, ki je prostovoljno težki jarm križa na se vzel, ki nas vabi, svoje križe voljno za njim nositi; glej! vse časno veselje in žalost, ubožtvo in bogastvo, čast in zaničevanje bo minulo, večno pa bojo živele in zveličane naše za drago kri Jezusovo odkup-ljene duše. Razveselite se vi vsi, ljubi kristjani moji! sveta kri Jezusova nam je porok, da smo odrešeni in za nebesa poklicani, ako mi sami svojega zveličanja ne zapravljamo; te-daj bo njegova za nas zastonj prelita kri nam le v obsojenje! Vi pa, ljubi sosedi Žihpolske fare, presrečni ste, imeti v svo-jej farni cerkvi žlahtne svetinje Kristusovega terpljenja; ko so pred 27 leti brezbožni ljudje to cerkev oropali in celo na Narsvetejšega v tabernakeljnu svoje prederzne roke položili, je Bog monštranco s svetinjami čudno ovaroval; kakor mrežo je potegnil pred njih oči, da je niso vidili in našli; spoznajte veliko gnado neprecenljivi zaklad sv. kervi imeti; častite jo v vsem svojem življenju; naj med vami terdna vera in pošteno življenje, pravičnost in mir Kristusov prebiva; naj puhti med vami in vso seseščino lepi duh keršanski, naj bo v novič oživ-ljeni duh vernosti in pobožnosti nar lepši sad danešnjega sv. jubileja!

2. Ko so milostjivi knezoškof, naš premili višji pastir Valentin obljubili, današnji jubilej božjo službo sami tu opravljati, in ko so popolnoma odpustek dovolili, so v svojem dopisu do častitljivega gospod fajmoštra naročili, da se ima pro-siti in moliti za nar višjega pastirja vsega keršanstva, za sv.

očeta papeža Pija, za svitlega cesarja našega Franca Jožefa, za vse deželске in duhovne oblastnike in gosposke in za vesoljne potrebe vsega keršanstva. Te molitve in prošnje opravljati je sicer vselej naša dolžnost, zdaj pa, kakor svet zdaj stoji, zdaj so te molitve nar perva in nar večja potreba. V pastirskem listu, ki smo ga o velikinoči dobili, so naš višji duhovni pastir napovedovali, „da se neko hudo neurje zbira in preti našemu cesarstvu. To burjo, pravijo, so napravili hudobni in strastni ljudje, ki služijo vedama ali nevedama tistemu lažnjivemu duhu, kterega sladki in ljubi mir strašno merzi, veseli ga pa podreti vse prestole (trone) in oltarje.“ Neurje, ki nam ga so napovedovali, se je naglo začelo. Huda vojska se je vnela, in že je veliko kervi bilo prelite. Na eni strani stoji častilakomni zaviti cesar Francoski in oslepljeni kralj Sardinski, ž njima poteguje vse, kar puntarijo in revolucijo, kar nevero in hudobo ljubi in želi; na uni strani stoji naš preljudbi cesar Franc Jožef, za njega so vsi pravični, miroljubni ljudje. Kdo bo zmagal? Pravica in resnica na slednje vselej zmaga. Kdaj bo pravica zmagala? kdaj bo konec hude vojske? Tega noben umerljiv človek ne ve, to ve sam tisti, ki se imenuje gospod vojsknh trum. On, kralj nebes in zemlje dopusti po svojej vselej pravični in milostljivi previdnosti strašno neurje hude vojske, v njegovih rokah je vojska in nadloga zdrava šiba, da bi zaspani svet se zbudil iz mlačnega in pregrešnega življenja, da bi hudobne strahoval, mlačne k živi veri in k zupanju v vsegamogočnega Gospoda pripeljal, da bi nevernim pokazal, da je še svet in pravičen Bog v nebesih, da bi verne in pravične kristjane skušal in čistil kot zlato v peči terpljenja. Konec vojske in kerviprelivanja in nastopnih nadlog je v roci božji.

Kaj pa je naša dolžnost v hudem, revnem času? Naša keršanska dolžnost je, da se oberremo k Bogu, od kterega vsa pomoč pride, da se iz spanja mlačnosti in pregrehe zbudimo, v živi veri in delavni ljubezni mu zvesto služimo in zaupljivo ga v pomoč kličemo. Naša dolžnost je, da brez prenehanja molimo. K molitvi nas vabi glas našega sv. očeta Pija, k molitvi nas kliče zapoved našega škofa, za molitvo nas prosi vesolna sila in potreba keršanstva. Glejte! deset

let nosi naš svitli cesar svetlo krono, pa zdaj mu je ternjeva krona postala, vselej je bil veren, katoljšk kristjan, dobronik in varh sv. cerkve; za njega prosi tudi vse keršanstvo. Glejte! pred sovražnikom stoji naša serčna armada, in se bije morebiti tudi to uro; tam stoji cvet naših mladenčev, marsiktera mati in sestra, marsikteri oče in brat posluša mojo besedo, katerih ljubi sin ali braterc se tam na Laškem s sovražnikom bojuje. Oh vi ne veste, ali ga bote še kedaj vidili; in koliko je takih žalostnih staršev po celem cesarstvu! Oh koliko se zdaj žebra za revne vojake! Tudi mi hočemo žebrati; pa le molitev pravičnih predera oblake in hodi pred tron milosti božje. Zatoraj zgrevajmo danes svoje grehe, obljubimo Jezusu in Mariji, zanaprej zvesto greha se varovati, oživimo danes v svojem sercu pravega keršanskega duha, bodimo pravi, verni in pobožni kristjani. Ja! Oče nebeški, danes ti obljubimo deržati se zvesto in terdno svete keršanske vere, potem bojo naše molitve tebi dopadljive. To ti zvesto obljubimo in zatoraj pa tudi polni zaupanja opravljamo nam od svitlega škofa naročene molitve; serčno molimo za sv. oceta Pija, za presvitlega cesarja Franca Jožefa in za vse potrebe celega keršanstva . . . . .

(Potem so gosp. pridigar molili klečé na prižnici znane molitve za papeža, cesarja in vesoljne potrebe.)

Amen.

Cerkveni novičar.

* Iz Celovca. Anton Martin, po božji milosti Lavantinski škof vsim vernim Koroško-Lavantinske škofije za slovo milost božjo in vse dobro želim.

Preljube ovčice Jezusove! Prelepo košato drevo je usmiljeni Jezus zasadil, ktero svoje široke veje po vsem svetu razprostira, naj bi vsi rodovi v njegovej senci počivali, in zauživali njegovega sadu za večno življenje. To rodovitno drevo je naša sveta katoljška cerkev. Vsaka škofija je tega drevesa rodovita veja, in vsaka duhovnija ali fara žlahna mladika naj bo, de, kedar Gospod pride iskat svetih čednosti in

dobrih del, veliko dobrega sadu najde. Drevo, ktero dobrega sadu ne prinese, bode posekano in v ogenj verženo.

Moder in skerben kmetič ali vertnar večkrat žlahno mladiko eni veji odreže, in jo vcepi v drugo močno vejo, naj bi mladika lepše cvetela in rodila veliko več dobrega sadja. Ali ni tako modro in prav? — Ravno za to so sveti Oče papež Pii IX. in pa naš svitli cesar Franc Jožef I. po svoji modrosti sklenili, vse duhovnije ali fare Koroške dežele od Lavantinske škofije ločiti in jih Kerskejš škofiji pridružiti, naj bo cela Koroška dežela pod enim škofam toliko lepše za vse dobro oživela. Ravno to tudi tebe zadene, poštena fara I.

Oznanim Vam, preljubi farmani! de ste od prvega rožnika (junija), tega leta 1859 prečastitemu Kerskemu knezoškofu Valentinu in vsim njihovim pravim nastopnikom v viši pastirsko skerb izročeni, de Jih kakor svojega duhovskega Očeta lepo imate, de ste Jim kakor svojemu od Boga poslanemu škofu po otroško pokorni, in za Njih molite kakor za svojega dušnega Voditelja ali Vižarja, ki bodo za Vaše duše v prihodno namesti mene odgovor dajali. Vse svoje želje in prošnje imate zanaprej Jim v Celovec pošiljati, od Njih oznanila in naročila, pa tudi sklenila v vsih duhovskih rečeh pokorno sprejemati.

Sim Vas, preljubi Koroški Slovenci, Vašemu novemu škofu izročil, kaj bi Vam še priporočil, jemši od Vas slovo, ker je božja volja tako? — Otroci, še nedolžni ljubejš Jezusovi, mladenci in device od mene birmani, bodite zdravi in veseli, pa tudi pridni in pošteni; ljubi Bogu in vsem pravičnim ljudem. Starši Vi, očetje in matere ljube, pa tudi Vi hišni gospodarji in gospodinje, imejte v strahu božjem svoje otroke in pošle, de jih bote enkrat lahko odrajtali ojstremu Sodniku živih in mertvih, rekoč: „Temu so, ktere si nam izročil; nobena duša se skoz našo zanikernost zgubila ni“.

Preljubi Slovenci! eno drago reč še imate, ktera naše sosede hudo zapušča: prave svete vere luč. Ohranite jo kakor svoje oko živo in čisto, pa tudi živite, kakor Vas sveta vera uči, in ne pozabite, kar sem Vas kakor Vaš viši pastir trinajst let vedno učil, opominjal, svaril in prosil gostokrat s solznimi očmi.

Enkrat pride ura, in ne bo dolgo, de nas ne bo več ločila dežela ne škofija. Spet se bomo vidili v srečni Očetovi hiši, v nebesih, ako bomo sveto vero zvesto ohranili, sveto voljo božjo dopolnili, v Boga terdno zaupali in pa v ljubezni Jezusovi živeli in umerli.

Nisem mislil koga kdaj razžaliti; sem se pa komu zameril, naj mi odpusti, kakor jaz vsakemu odpustim in želim, naj bi tudi Bog nam vsem odpustil. In poslednje Vas še to lepo prosim: molimo eden za drugega, da bomo vsi zveličani. Amen.

Pri sv. Andreju v Lavantinskej dolini 10. majnika 1859.

Tako ljubeznivo in milo so svitli knezoškof Lavantinski od svojih Koroških ovčic vzeli slovo. Slišali smo praviti, da so se ljudje po cerkvah glasno jokali. Radi tega verjamemo; komu bi se ne storilo milo pri srcu, slišati takih mičnih besed, zgubiti toliko skerbnege in vnetega pastirja in očeta, in zgubiti škofijsko stolico, ki je stala v št. Andrašu več kot 600 let! Pa, preljubi Koroški bratje, nemški in slovenski, dobro je za vas, da se je to zgodilo! Vi Nemci Lavantinske škofije, vi ste bili vtisnjeni v prelepo, pa vendar le malo lavantinsko dolino; sedaj dobite veliko nemških bratov in znancov in z naprej so vam odperte vse nemške fare cele Koroške. Vi Koroški Slovenci Lavantinske škofije ste večidel ostajali na Koroškem; sedaj dobite veliko slovenskih bratov in znancov in z naprej se morete oglasiti in potegniti za vse fare cele kronovine. Vi Nemci in Slovenci Lavantinske škofije ste zgubili slavnega knezoškofa Antona Martina, pa dobite slovečega knezoškofa Valentina, ki vam vsem gotovo tudi bo skerbni pastir in dober oče. Zatoraj Bog vas sprimi, vas vse Nemce in Slovence, vsi nam dobro došli! Veselimo se in hvalimo Boga, da se je taka zgodila! Nismo več razkropljene ovčice, smo ena kronovina in ena škofija. Bodimo le tudi vsi zvesti in pokorni presvitlemu cesarju Francu Jožefu, in milostljivemu knezoškofu Valentinu! —

Od 1. junija t. l. šteje Kerška škofija 23 dehantij, 357 samostojnih duhovnij in 465 djavnih duhovnikov. Med dehantijami jih je 12 nemških, 6 slovenskih, 5 pa nemško-slovenskih. Prebivavcov je na Koroškem 347.646; izmed teh jih je Nemcov 223.833, Slovencev pa 123.813. Tako kažeta šematizma leta 1859.

* Iz Celovca. K. D. Zgodilo se je, kar si nam bil naznanil, dragi „Slov. Prijatelj!“ Letos smo tudi mi v Celovcu imeli prelepih „Šmarnic“. Obhajale so se v samostanski cerkvi čč. Uršulinarc. Le škoda, da je bila cerkev premajhna, kajti veliko ljudje je še moralo zunaj cerkve postajati; veliko bi jih še šlo rado, kakor sem sam sli-

šal, ko bi le bilo več prostora. Pa tudi ni čuditi se, ŕa se je vsak večer veliko poboŕnih zbiralo, akoravno se je večkrat deŕ zlo vlijal; cerkev je bila prav ozaljšana in boŕja sluŕba se je prav slovesno opravljala. Veliki altar je bil s cveticami tako lepo okinčan, Marijna podoba pa usmiljenega Jezusa v naročju je bila obdana z vencom čudno lepo miglajočih lučic, tako, da se nisi mogel nagledati. Poboŕne nune so si na vso moč prizadevale, Marijo prav častiti, mestni ljudje so pa tudi veliko sveč za slovesno opravilo podarovali.

Vsak večer ob 7 je bila pridiga k časti Marije prečiste Device, potem pa litanije, vsakokrat se je tudi ena Marijna pesem zapela pred drugim ŕegnom, druga pa po tem. Začeli so to lepo poboŕnost 1. maja zvečer sami milost. knezoškof Valentin, pridigali so in tudi ŕegen (blagoslov z litanijami) so imeli sami, korarji so pa jim stregli. Druge dni Marijinega mesca so pa pridigali p. n. gg. korarji in drugi č. g. mestni duhovni, kakor nekteri čč. oo. benediktinarji in č. o. gvardian tukajšnega kapucinarskega samostana.

Bog plačaj našemu za zveličanje svojih ovčic tako skerbnemu višjemu pastirju za to, da so to mično in milo počeščevanje Marijino v našem mestu vpeljali! — Bog plačaj pa tudi čč. nunam Uršulinarcam za vse, kar so na čast in slavo devici Mariji tako obilno in bogato pa tudi rade in vesele darovale! Bog plačaj vsem dobrotnikom in dobrotnicam, ki so pomagale preljube „Šmarnice“ lepo in slovesno opravljati! —

Ne morem ti povedati, kako milo je bilo viditi, ljudi vsakega stanu, mlade in stare, uboge in bogate, gospode in proste ljudi pred Marijno podobo klečati in k njej zdihovati, ktera je nam vsem mila mati! kako lepo je bilo, kedar si slišal, oznanovavce boŕje besede Marijino ŕivljenje razkladati in nam prav dobrih naukov dajati za naše ŕivljenje! kako veselo je bilo slišati poboŕnih pesem v Marijino čast milo prepevljati! Ob koncu lepih „Šmarnic“ so spet sami knezoškof imeli blagoslov in litanije; na slednje je pa bilo „Te Deum laudamus.“ —

Prelepa poboŕnost je sicer pri kraju, da bi le ostalo globoko vtisnjeno v naše serca, kar smo se ob tem svetem času dobrega učili! Da bi Bog nam dal po predprošnji roŕne device Marije, kar smo ga poniŕno prosili. — Oh da bi prečista devica pogledala iz visokih nebes na to revno zemljo, da bi ne zaverгла naših prošenj, temuč nas uslišala, ki smo ja njeni otroci! da bi nam Marija sprosila od Boga to milost in dobroto, da bojo dobre besede v dobrih ali vsaj omehčenih in zgrevanih sercih ohranjene dober sad rodile, poboŕne ŕelje pa in poniŕne prošnje se dopolnile, ktere so ob tem svetem času iz naših serc k nebesom puhtele! Posebno, da bi se sedajna huda vojska kmalo končala, ljubi mir pa spet se vernul v naše kraje in mi trojedinega Boga hvalili in boŕjo mater, Marijo brez madeŕa spočeto devico! —

* Iz Celovca. „Novice“ so prinesle „od Drave“ tale so-stavek: „Veselja je nam štirskim duhovnikom serce skipelo, ko smo

pred nekimi dnevi zvedeli presrečno novico, da bodo na mariborskem bogoslovskem razdelu sami izverstni našinci in pisavci mesca kozoperska počeli učiti. Prisijalo je tedaj tudi pred naše vrata milo solnce. Samo edina govornica nas malo moti, namreč da se pastirska (pastirsko bogoslovje) namerava po nemškem razkladati s prikladnimi slovenskimi vajami; pa tega ni moči skoraj verjeti toliko menje, ker častiti gospod učnik, kteremu je to važno delo izročeno, sluje med slovenskimi jezikoznanci in pisavci perve verste. Bog daj, da to le govornica ostane. Ne vemo, je li se kde indi ta nauk v drugem jeziku razklada kakor v onem, katero vse ljudstvo po celi vladikovini (škofiji) govori in premodrega stvarnika moli." Tem besedam pristavlja čast. vredništvo „Novic“: „Pri nas v Ljubljani se ta nauk v samem domačem jeziku razlaga.“ Da se pastirska v Ljubljani že več let prav lepo in izverstno v domačem jeziku razlaga, že davno vemo. Pa ni dolgo, kar smo za gotovo slišali, da se misli tudi v Ljubljani nemški jezik spet vriniti. Toraj nas je tim več razveselilo in pomirilo, kar sedaj vemo pravo veselo resnico. —

Pa tudi to vemo in veselega, mirnega serca pričakujemo, da bojo svitli knezoškof Anton Martin zastran slovenščine storili, kolikor jim je le mogoče. Za gotovo vemo, da so si samo zavoljo slovenskega nauka poiskali za učenika pastirne gospoda, ki je slovenskega jezika popolnoma zmožen in res sluje med slovenskimi jezikoznanci in pisavci perve verste. Kar se pa koj prvo leto na nos, na vrat storiti ne da, se bode gotovo poravnalo lepo po domače najpred, ko bo mogoče. Ali vsa druga je pa pri nas v Celovcu. V našem seminšču se pastirna razlaga vselej in vseskozi po nemško; to je res terda in težavna reč, pa vendar drugače biti ne more, zakaj večina bogoslovcov je nemškega rodú, postavim: letos so v 4. letu štiri bogoslovci vsi sami terdi Nemci, tudi lani je bila taka. Pa včasih je bila druga; bilo je, in ako Bog hoče, jih veliko še bo bogoslovcov slovenske kervi; veči del vseh teh vse svoje žive dni slovenski molijo s svojo čredo, slovenski učijo svoje ovčice v šoli in cerkvi, slovenski jih spovedujejo, slovenski tolažijo revne bolnike, kratko vse svoje pastirske opravila opravljajo po slovenski. Dobro, neizrečeno dobro bi bilo, da bi se slovenski bogoslovci teh svojih opravil prav pogostoma in marljivo vadili v tistem jeziku, v katerem jih bojo tudi opravljali kot dušni pastirji. Škoda toraj in terda, da se to v Celovških šolah zgoditi ne more. Tim več je pa potrebno, da se bogoslovci tistih reči, ktere bojo nekadaj opravljali po slovenski, vsaj doma v seminšču vadijo po slovenski, kar se je posebno letos marljivo godilo. Sami svitli knezoškof so bili priča in so poslušali, kako slovenski bogoslovci svoje slovenske pridige govorijo. Vsakega so potem posebej pred se poklicali in ga ljubeznivo podučili in opomnili, česar je bilo treba. Gotovo je to velika sreča in bogat dobiček za dobro sveto reč! Zatoraj še enkrat: lepa, serčna hvala! —

Pa nekaj drugega je, kar nam že nekaj let težko na srcu leži. Že davno bi bli to reč radi sprožili, pa molčali smo rajši, zakaj časi nam niso bili prijazni, vse bi bilo zastoj. Pa Bog je milostljivo pogledal na nas, časi so se sprevergli — sije nam ljubo milo solnčice. Zatoraj govorimo odkrito in povemo brez vseh ovink, kar nam serce tlači. Reč je talé: So duhovniki, ki vse leta, kar so posvečeni mašniki, pastirujejo po slovenskih dolinah in planinah; se ve, da vse svoje pastirske opravila opravljajo po slovenski vse te morebiti dolge leta.

Zdaj pride kak slovensk duhovnik v Celovec delat farni konkurs, in tu mora vse narejati in govoriti v jeziku, kterega se je že čisto odvadil. Navada, pravimo, je železna srajca, zatoraj se mu res težka in huda godi pri skušnji, po kateri se sodijo njegove lastnosti in sposobnosti. Ne more nam toraj nikdo za zlo jemati, če prosimo v imenu slovenskih duhovnikov, da se jim pri farnem konkursu na volji pusti, praktične reči spisovati in govoriti po nemško ali pa po slovensko, kakor se mu poljubi. Rajni svitli knezoškof Adalbert so prve leta to res pripustili; vemo slovenske duhovnike, kterim je bilo na voljo dano slovensko ali pa nemško katehizirovati in pridigovati. Sreča velika nas je došla, da imamo knezoškofa, ki znajo dobro slovenski, imamo tudi korarje slovenske; naša pravična in ponižna prošnja se nam toraj prav lahko spolnuje. Morebiti da se nekteri ponemčeni Slovenci te dobrote poslužiti ne bojo hotli, pa jih bo gotovo veliko več, kterim bo to serčno všeč.

* Iz Vetrinje. 29. maja. M. H. Na sončnem bregu naše Drave, na zelenem homcu, med sadunosnim poljem in sadjem stoji sloveča cerkev sv. Marije na Žihpoljah, znamenita zadelj presvete kervi in drugih zlahtnih svetin Gospodovega terpljenja. Iz vseh krajev ljube Koroške priromajo tu sem verni kristjani, tudi priserčni bratje Štajarci ne opustijo, sv. kri na Žihpoljah kuševati, kadar na sv. Višarje hodijo. Danes se je obhajal tukaj dvestoletni jubilej, kar so se te svetinje iz bližnjega samostana vetrinskega sem bile prenesle.

Premilostljivi knezoškof Valentin so sami prišli božjo službo opravljat, in so po oblasti, od sv. očeta za vsako cerkev svoje škoflje, kjer pervikrat veliko škofovsko mašo pojó, sebi dodeljeni, popolnoma odpustek dovolili za tiste pobožne duše, ktere danes tukaj sv. zakramente pokore in rešnjega Telesa prejemejo in za duhovne in deželske oblastnike zlasti za sv. očeta Pija, za svitlega cesarja Franca Jožefa in za vesolne potrebe in sedajne sile vsega keršanstva pobožno molijo.

Že včeraj popoldne se je zlasti iz gornjega roža nabrala lepa množica romarska, čast. gospodi spovedniki so sedeli v terdo noč, zjutraj jih je pa veliki zvon zjuterni in grom možnarjev že pred zlato zarjo v spovednice sklical. Že pri prvih ssv. mašah, zlasti pa pri petni maši s prvo pridigo je bila cerkev pobožnih molcev in spokornikov kot natlačena. Proti osmih so vsi poti in vse stezdice od vseh štirih

krajev sveta, bi rekel le gomzele od pobožnih romarjev, ki so se shajali iz bolj bližnjih far. O pol devetih so se milostljivi gospod knezoškof pripeljali. Pred farovžnimi vratmi, z zelenim bičjem in rožnim napisom: V. W. okinčanimi, so jih sprejemali povabljeni duhovniki; veselilo nas je, zagledati med njimi dva visoko častljiva gospoda iz Celovca, stolnega korarja in vodja duhovskega seminjskega, ter mestnega nadfajmoštra. Priserčno so mili gospod vse pozdravili; očevidno so se pa razveselili, ko so med pričujočimi svojega ljubega tovarša seminjskega, Selskega fajmoštra spoznali.

Ob devetih je bil slavní sprovod v sv. hišo božjo. Nad cerkvenimi vratmi se je daleč v dolino svetilo pozdravljenje: Ecce sacerdos magnus! — Pridna šolarca ga je, kakor uni nad farovžnimi, prav umetno iz rumenih poljskih rožic naredila. Zdaj je bilo pranganje, prvo pranganje na Žihpolah, ki ga je višji duhovnik sv. katoliške cerkve sam napeljeval. Lepo in mило so peli naši slovenski pevci, ki so se iz več far bili prijazno zjediniли, kader so se pa pevci malo odihovali, je duhovščina sv. roženkranc molila; veselja so jokali naši Slovenci, slišati svojega preljubega škofa — slovensko žebrati! Še le zdaj si mogel spoznati, kaka neizštevljiva množica kristjanov, mestnih in deželnih da se je bila sošla. Akoravno jih je po pet in šest vkup hodilo, ni imela procesija ne konca ne kraja, zraven je pa cerkev med pranganjem ostala še polna takih, ki svojega prostora niso zapustiti hotli. Ob pol dvanajstih so narsvetejše Telo v cerkev nazaj prinesli, in bila je pridiga in velika peta maša škofovska.

Pri sv. opravilu so se bili milostljivi knezoškof cele štiri ure v težkem ornatu pod pekočim soncom in v sparni cerkvi trudili; pa vendar nisi zapazil na Njih nobene nevoljnosti, pa tudi nobene trudnosti. V eni misli smo se srečali vsi pričujoči duhovščina in verno ljudstvo: Bog ohrani Njim čversto telo, bistri um in nevtrudljivo prijazno in ponižno serce!

Danešnji god pa bojo pripovedovali očeti in matere svojim otrokom in vnukom; pravili bojo, kako je bilo neizrečeno lepo in mило. —

Bog poplačaj milostljivemu knezoškofu ves Njih veliki trud, pa tudi gospodu Žihpolskemu fajmoštru Bošt. Smeričniku, ki so bili vse tako lepo oskerbeli! —

* Iz St. Jurja pri Zili. — Gotovo vsakega Slovenca razveseli slišati, da tudi možje našega naroda v raznih umetnostih jako napredujejo in tako visoko stopinjo doveršenosti dosežejo, da njihove dela čislajo ne samo Slovenci, temoč tudi drugi narodi, in da hrepené po umotvorih naših izverstnih umetnikov. Zato mislim, da bodem prav vstregel čast. čitateljem „Prijetla“, če jim naznanim takega Slovenca, kateri se je tako izuril v umetnosti orglje izdelovati, da njegove dela po slovenskem in nemškem delu koroškega močno slové, in kateri po vsi pravici zasluži, da se cerkvenim predstojnikom sosednih

slovenskih dežel živo priporoča. Ime mu je Jožef Grafenauer iz Berde v Zilski dolini blizo Š. Mohora. Že iz mladega je bil ves vnet za orgljarijo. Napravil si je že ko majhen fantiček orgeljce iz majovih piščalk, ktere mu pa niso šle po sreči, ker so kmalo vskočile in se vsušile. Starši pa niso nič kaj porajtali fantičevega nagnenja, in ga dajo poznej za hlapca služiti. Pa ker mu vedno orglje po glavi pojó, zapusti službo in gre se najprej mizarije učiti. V mizariji izuččen gre v Linc na gornjem Avstrijanskem pri Štefanu Justu se učiti orglje izdelovati. Ker je toliko veselja do te umetnosti imel, se je kmalo doučil, in napravil je za cerkev v Efferdingu velike orglje z 24 registri, samo zunajno obliko ali omaro za orglje je naredil njegov učenik. Cerkveno predstojništvo mu je podalo v zahvalo prav lepo pohvalno svedočbo. Vernil se je spet na svoj dom pri Zili in naredil nove orglje v Borljah, v Blatčah, na Bistrici, potem v v Žabnicah in v Čajnc̄ah blizo Celovca. Slovečega umetnika naprosijo tudi Nemci za nove orglje. Napravil jih je pri sv. Lorencu pri Š. Mahoru, v Cirkni (Kirchbach), v Šumičicah (Mitschig), pri sv. Duhu blizo Belaka, v Risah (Reisach) in pri Š. Janjžu v Feuchtu. Povsod se je hvalilo njegovo natančno in umetno delo, katero je tudi prav po ceni naredil. Lansko leto ga pokličejo v Celovec, da je v glavni fari sv. Iljna popravil stare orglje in tudi ene nove naredil. —

Želeli so za olepšanje cerkve skerbni fajmošter v Š. Jurji pri Zili g. Izidor Vucela omisliti svoji farni cerkvi nove orglje, ker so bile stare za prostorno hišo božjo premajhne in zelo pomanjkljive. Pa kje denarjev dobiti, ker je Š. Jurska sama le ubožna? — Nagovarjajo zatoraj farmane, naj bi vsak povedal, kolikor more priložiti za napravo novih orgelj. Njih spodbudljive besede niso bile zastenj: gospodarji in gospodinje, sini in hčere so berž prišli in zapisati dali, koliko mislijo darovati v ta namen. Celo ubogi hlapci in dekletke so prišli in obljubili od svoje majhne mezde kaj dati v božjo čast.

Pa tudi gospoda je obilne darove prinesla. Gospa Jozefina Holenia, rojena Vielčnik, posestnica Čaškega grada pri Zili in gospod Anton Morič, veliki tergovec v Belace, v Š. Jurski fari rojen, sta dala vsak po sto goldinarjev starega denarja. G. Tomaž Ronacher, kateri je g. fajmoštra pri nabiranju za orglje posebno močno podpiral, 66 gold.; g. Sebastijan Izepp, veliki tergovec z vinom, 40 gold.; viteza Franc in Armand Jakomini, vsak po 25 gold. Dela pa veliko farmanov v cesarskih rudnikih v nemškem Plajbergu in v Rutah, zato je tudi visoko c. k. ministerstvo kupčije privolilo po c. k. rudarski uradnji v Plajbergu darovati 60 gld. v ta blagi namen.

Zavzeli so se g. fajmošter toliko podpornikov od vseh strani, in berž so naročili pri našem verlem Slovencu Grafenauerju nove orglje, ki bodo cerkvi primerne. Obljubil je, ako mu Bog ljubo zdravje da, napraviti tako delo, da bode res pravi kinč hiše božje in veselje far-

manov. Bil je mož beseda. Naredil je prav vkusne in lepoglasne orglje s 10 registri, katerih zunajna podoba se vjema v slogu s cerkvijo, ktera je sozidana v slogu gotiškem. — 1. maja, na [cerkveni shod ali žegen (kakor pri Zili pravijo) v čast farnega varha sv. Jurja so bile dogotovljene, in ta dan se je odločil, da se imajo blagosloviti in pervokrat v božjo čast pri božji službi zadoneti. Ta veseli dan prav slovesno obhajati povabijo g. fajmošter sosedne duhovnike in naprosijo slavno znanega Matija Majerja, da naj oni blagoslovijo nove orglje in zbrani trumi ljudi razložijo pomen veselega goda in se v njihovem imenu očitno zahvalijo vsem blagosercnim dobrotnikom, ki so pripomagali cerkev olepšati s takim izverstnim delom. Kako veselje je bilo ta dan slišati pri slovesni veliki maši novih orgelj veličastno bobnenje in njih prijetno soglasje pri cerkvenem petju! Kako močno spodbuja k pobožni molitvi lepo soglasno petje in mili glas vbranih orgelj, tega so se farmani in vsi pričujoči ta dan prav živo prepričali; toraj tudi dajejo čast, komur čast gre: najprej Bogu, ki je pobožnemu umetniku dal srečno dokončati tako izverstno in umetno delo; umetniku, ki si je toliko prizadeval svojo nalogo tako zvesto doveršiti, in vsem dobrotnikom, ki so tako radovoljno prinesli darove v čast in slavo božjo.

J. Sump er.

* V Gorici 27. maja. Čas je zopet, da pero v roko vzamem, in Vam kaj napišem, ali skoraj ne vem, kaj bi pisal. Prigodilo se ni nič takega v tem mestu, kar bi se dalo oznaniti, vsaj meni ni došlo do ušes. Ker je ta mesec presveti Devici, materi božji posebno posvečen, se je po Goriških cerkvah, kakor druge leta, vsak dan lepa pobožnost opravljala v čast nebeški kraljici. To se godi nekaj let sem malo da ne po vseh škofijah. Tedaj to ni nič posebnega. Posebno bi se imelo reči za naše Goriške kraje le to, da so naš milost. nadškof za letos uže bili birmat po tistih krajih škofije, kjer še do zdaj bili niso v preteklih letih. Opravili so svoj obhod v dveh tednih. Sicer so njihovi spredniki še le po binkošnih birmat hodili; ali zavoljo hude vročine, ki nastopi navadno po binkošnih praznikih, so hotli letos to poprej opraviti.

Danes, to je 27. dan majnika, ob desetih predpoldne je bila v Goriški stolni cerkvi slovesna peta maša po rajnkem nadvojvodu Janezu, pri kateri so bili pričujoči mnogoštevilni pobožni vseh stanov, in posebno višjih in nižjih vradnikov. Visoki rajniki nadvojvoda so bili pokrovitelj (protettore) tukajšne kmetijske družbe, in posebno za to so udje te družbe hotli tako še po smerti svojemu visokemu pokrovitelju poslednjo čast skazati.

Druega Vam ne vem povedati več. Zato pa, da moj list ne ostane prazen, Vam podam tukaj kratko pesem, ki sem jo po latinskem zakročil, kakor sem znal. Mi obhajamo v Goriški škofiji tretjo nedeljo po binkošnih spomin in praznik prikazni in kronanja Matere božje na Sveti gori (apparitionis et coronationis B. M.

V. Montis Sancti prope Goritiam). V ta spomin je ta pesem namenjena. Vidili bote, da ne znam kaj dobro Pegasa jahati. Tu jo imate kakor je:

Marija devica kronana na Sveti gori blizo Gorice.

1.

Mati Božja kronana,
Radost mojega serca,
Up in pribežališče!
Oh, pokaži Jezusa
Nam, o Mati usmiljena,
In sirot usmili se!

2.

Prišla si na goro to,
Da ti sedež tukaj bo,
O kraljica milosti!
Ljudstvo te je ljubilo,
Je to cerkev zidalo
Tebi, Božji materi.

3.

Prikazala tukaj si
Se pobožni Uršuli,
Vsem pomoč obljubila.
Blagor, ki priromali
Smo k Mariji semkaj vsi;
Ti nam boš pomagala.

4.

Ta je gora veselja,
Hrib posvečen od Boga
Mili Božji materi,
Ki je bila kronana,
Gnad sprosila od Boga
Mnogo verni množici.

5.

Zato pravimo mi vsi
Sveta gora, kjer si ti
Sedež si postavila:
Kdorkolj k tebi pribeži,
Prave poti ne zgreši;
Ti si cesta do nebá.

6.

Glej Marija tu klečé
Pred teboj, častimo te;
Reši, reši nas iz zmot!
Prosi za nas ti Boga,
In pa Sina Jezusa,
Da se usmili nas sirot.

Amen.

* Iz Štjaka nad tergom Ipavskim. Št. Osmi dan maja je bil za Štiak in njegove prebivavce dan velikega veselja in posebne sreče. Ta dan so naš visokočastiti in milostljivi knez in nadškof Goriški gg. Andrej Gollmayr, po šegi svojih apostolskih prednikov tukaj zakrament sv. birme delili.

Da tudi Slovenci naših krajev svoje više pastirje, do katerih imajo veliko spoštovanje in ljubezen, s častjo in ponižnostjo povsod spremljajo, mislim, ni treba tukaj omeniti; da si prizadevajo, vse napraviti, kar bi utegnilo svojemu nadškofu vgoditi, vsakdo rad verjame. Ali tudi naš višji pastir spoznajo gorečnost in vdano ljubezen svojih ovčic, in se toraj lepo in ljubeznivo pri njih in med njimi obnašajo. Oh, kako lepo je, kader se pastir in ovčice zastopijo in eden drugega spoznajo in njih serca nasprotne ljubezni gorijo! Alj še le takrat je naše veselje tem večje prihajalo, kader smo slišali vis. čast. nadškofa po sv. evangelju današne nedelje kruh božje besede nam lomiti in podajati. Lepo je bilo Jih poslušati, in jaz bi bil poslušal še ure in ure, — tako ljubeznivo je tekla beseda v milem in čisto slovenskem jeziku iz Njih ust. Blagor čedi, ki ima tako verlega pastirja,

da ga v svojem jeziku poslušaj! Naše veselje pa je bilo nar više, kader so naš mili nadškof jeli majhne birmance po cerkvi sami popraševati in podučevati. Alj ni veselje, kader majhen otrok na vprašanje svojega škofa lepo odgovarja? kateremu očetu ali materi bi se od radosti solzica ne vderla, slišati svoje dete pohleven odgovor dajati in zastopiti svojega višega pastirja. Tukaj jaz molčim in stermim, zakaj serčni občutki, kateri svoje skrivnosti imajo, se ne dajo razodeti. Ta dan pa bo nam ostal še dolgo v blagem spominu, in Vsegamogočni daj, da bi naš milostljivi nadškof še dolgo let v Svojem vinogradu srečno delali, in da bi seme, katero so ta dan zasejali, dober in izveličansk sad rodilo!

Naj mi bo dovoljeno o tej priložnosti, ker od Štjaka govorim, kaj daleč od tega kraja povedati. Štjak, farni vikariat v Komenski dekaniji, leži na južno-izhodni meji Goriške škofije, in se raztega podolgasto kot jezik daleč v Ljubljansko in Teržaško škofijo, ter je od juga, iz- in zahoda od teh dveh škofij omejen. Poprej je bil ta vikariat podložen dekanu in fajmoštru Terškemu (Wippach); ko se je pa leta 1839 Terška dehantija iz Goriške škofije ločila, in Ljubljanski pridjala, tabart je vikariat Štjak, ki zastran političkih zadev večidel pod Primorško spada, sam ostal, in dekanu Komenskemu v duhovnih rečeh odločen bil. Da je ta vikariat o tej premembi nar bolj pozabljen bil, lahko vsak pravičen človek sprevidi; znano je, da je od Štjaka v Komen pešec tri debele ure hodá, med tem, ko v Terg v dveh majhnih urah prideš, dalje je znano, da prebivavci tega kraja v vseh rečeh, bodi si po jeziku, noši, zaderžanju in navadah s Teržani se bratijo in deržijo, in da se jim le sila dela, kader se na Kras vežejo. Kar natura vkup spravi, ni varno in modro razdvojiti! Še bolj naravno pa, kakor ta naša zadeva s Tergom in svojo lepo dolino, in v zlo bolj obširnem oziru, bi blo, ako bi cela Terška ali Ipavska dolina, ktera se — bi rekel — na pragu Goriške škofije znajde, in se v vseh naredbah: v jeziku, v šegi, obleki i. t. d. po Goriško obnaša, zopet pod Goriško škofijo padla, kateri je od nekdej podložna bla in tako bi se vse, tudi naše majhne zadeve zopet poravnale. Bog daj! Z Bogom!

* Iz Zagreba. Kat. L. Danas nedjelju danah sahranismo pokojnoga slavnoga i nezaboravnoga našega bana grofa Jelačića. Tom prilikom liepo činom zasvjedočiše Zagrebčani, pače svi Hrvati, kako su svoga zemaljskoga glavara i velikoga otačbenika ljubili i cienili, te kako izgubiv ga za uvijek tuguju nad nenadoknadivim tim gubitkom. Posljednja počast, što ju Hrvati izkazaše svojemu pokojnomu Jelačiću banu, služi i njim istim na čast, pošto su u svom preslavljenom zemljaku liepo uvažili i odlikovali mnoge zasluge, vrline i kriepkosti njegove. Kao što se je za života banova kod više svečanih prigodah Zagreb njemu na slavu radostnimi uresi nakitio bio: tako su i ovaj put u znak velike žalosti gradjani od dobre volje crnimi ovjesami i barjaci kuće svoje tako rekav u crno zavili. Kao što su u sretnijih sgodah znali našinci reć bi

listom povrviti u Zagreb, da vide i pozdrave diku i radost svoju: tako je evo i ovaj kobni slučaj doveo u glavni grad sa svih strana silno mnoštvo štovateljah banovih, došavših mu na sprovod. A sprovod ovaj bijaše doista veličanstven. Napred križevi, za njimi odjel jašućih šerežanah, gradski ubogi, svi cehovi mnogobrojno zastupani, sve niže učione obojega spola sa svojim učitelji in učiteljicama, milosrdne sestre u velikom broju, gimnazijalna mladež sa svojim učitelji, slusatelji pravoslavne akademije svi u crnih haljinah noseći goruće voštenice i sledjeni od svojih profesorah, prezvišeni gosp. fml. Šokčević, koj je sam komandu preuzeo, jašeć na čelu dvjuh vojničkih četah, mnogobrojno katoličko duhovništvo u talarih, banda gjurgjevačke regimente, duh. mladež, sbor praebendarah i prečastni kaptol u koralnom odielu, uzoriti kardinal praćen od dvajuh opatah i ostale crkvene podvorbe, grofovi Stjepan Drašković i Karlo Erdödy, potomci najstarijih naših velikaških obitelji, iz kojih je bilo više banah, noseći na konjih zemaljski barjak i žezlo, pokojnikov jahač-konj zastrt crnim suknom, pokojnikova družina v crnini, mrtvačka kola s liesom vučeni od šest crnim suknom pokrilih konjah, za njimi odmah crni oklopnik, pa zatim tugujoći rodjaci i prijatelji banovi, sve građanske i vojničke vlasti, a među njimi fml. Steininger, pobočnik i zastupnik carev kod pogreba, presvietli gosp. biskup pakrački Kragujević s više arkimandri-tah, igumanah i duhovnikah iztočne crkve, dvie čete i odjel šerežanah na konjih — sve je to pratilo pokojnoga bana na zadnjem njegovom putu, a kamo više svieta gledalo je žalostnim srcem i suznimi očima iz prozorah i po ulicah ovu žalobnu pratnju. Oko 10 satih započeo je uzoriti kardinal i nadbiskup pred banskom kućom crkvene obrede, te je zatim sprovod krenuo kroz pivarsku ulicu, uz sjeverno šetaliste, dugu ulicu, trg Jelačića-bana, kaptolska vrata i kaptolski terg u prvostolnu crkvu, gdje je nj. uzoritost pokojnikovo tielo blagosloвила. Iz prvostolne crkve išao je sprovod istim redom kroz Jelačićev trg u llicu do savskoga drumu, gdje je uzoriti kardinal crkvene obrede dovršio, a dalnju pratnju župnik gornjega grada, prečastni g. opat Pogledić, primio. Pošto je vojska na Cigleni iz topovih i pušakah počastnu pucnjavu ovršila, krenuo je sprovod put Novih Dvorah. Uzput dočekivali su na župnih granicah i dalje sa svojim pukom pratili pokojnika župniki vrabčanski, stenjevački i bistranski. Na krapinskom mostu čekao je mnogobrojni puk župe brdovačke s crnim zastavami. Tu su se sišla i sva ostala gospoda svakoga reda i stališa, došavša iz Zagreba, Samobora i drugih stranah, te je sprovod opet tu u veliko narasao, i dopratio mrtvo tielo u Nove Dvore. Brdovački župnik g. P. Belas, koj je na rečenom mostu sprovod preuzeo, praćen od više duhovnikah i klerikah ovršio je na grobu pokojnikovom crkvenu službu. Pjevači prvostolne crkve, koji su u prvostolnoj crkvi po dovršenom blagoslovu izpjevali pokojniku turobni hrvatski kvartet, pjevali su mu i nad grobom u Novih Dvorih u hrvatskom jeziku u četiri glase složenu skladnju, koja je sve prisutne do suzah ganula. I u Novih Dvorvih završila je u pogrebnu svečanost počastna pucnjava

jedne gjurgjevačke satnije i šerežanske čete, koje izpratiše onamo banovo tielo.

Tako se razstasmo s najplemenitijim mužem, koga u životnoj snazi ljubljasmu, žalismo u bolesti, a za kim nakon smrti tugujemo. Smrt, koja bez razbora i smiljenja obara, što joj dodje pod kosu, otè nam ga, ali ga zahvalnoj pameti našoj ništa oteti neće. Dao Bog, te veliki duh njegov vladao medju nami, pa nas nukao i bodrio na dobra djela, što ih je on za svoje tvorio i tvoriti hotio. Utjeha je za svakoga našinca, što mu grob takva bana počiva u rodnoj zemlji; a ovaj grob, dok mu zahvalni narod nepodigne dostojan spominek, neka nam bude na izgled i opomenu njegovih građanskih i rodoljubnih kriepestih.

* Tonking. Serce se mora tresti vsakemu, kdor sliši ali bere, kako grozovitne smerti je moral umreti škof tonkinski preč. gosp. Melhior. Dne 8. junija m. l. so ga zagrabili in vlekli do glavnega mesta. Hudobneži so bili od njega to zlegano novico raztrosili, da je poglavar puntarski; zatoraj je bil on in njegova dva služabnika v ječo veržen. 27. junija zgodaj je govoril s svojim stražarjem in mu rekel, da svojega oblačila preobleči noče, le to prosi, da bi mu nogovice prinesli. Prej ko ne, da mu je prvi mandarin oznanil, kakšno smert ima umreti. — 28. jun. ob sedmih zjutraj se je vojska zbrala okoli ječe in peljali so najprej oba služabnika na strašno mesto. Obadva sta nosila težko železje okoli vrata. Pridši na morišče, ju privežejo na stolpa ali bruna, — na njih visita celo uro. Svitlemu škofu pa obesijo težko železje okoli vrata in ga tirajo po vseh ulicah celega mesta. Sv. mož je na celem svojem smertnem sprovodu deržal v roci svoj brevir in v molitvi iskal potrebne pomoči. Privlekli so ga slednjič kakor nar hujšega razbojnika na odločeno mesto. Tukaj zagleda svoja dva služabnika, ki čakata strašne smerti, ki jima bo odperla svete nebesa. Opominja ju, da bi ostala stanovitna do konca in jima podeli svoj škofji blagoslov. Po nekoliko minutah mandarin, sedé na visokem slonu (elefantu), zaukaže, naj pred dvema služabnika in potem škofu glavo odsekati. Rabelj mahne po prvem služabniku, pa glava mu ne odleti; trikrat mahne in še le zdaj se glava po tleh opoteka. Rabelj jo prime za lasé, jo pokaže visoko na viš, da jo vsakdo lahko vidi. Zdaj prime drugega služabnika, mahne in glava mu odleti. Temu je bilo ime Tiep, unemu pa Hien.

To grozovito delo je pri kraju, zdaj razsprostrejo rabeljni neko rjuho, snemejo škofu železje in ga položijo znak z herbtom na rjuho. Na štirih koncih rjušnih zasadijo 4 debele kole in na nje natvežejo mu roke in noge. Nad njim pripnejo še dva druga kola, ki sta se na njegovih persih križevala. Tako leži sv. mož in se ne more ganiti. Kar zaukaže, mu najprej odsekati noge, potem roke, slednjič glavo, in potem čreva mu iz trebuha motati. To strašno opravilo se je opravljalo s topimi sekirami tako, da je bilo treba, pri vsakem udu 12krat mahnuti in 12 ran narediti. Že so mu bile noge in roke odsekane, pa sv.

mučenec vendar ni zgubil besede, vedno je izgovarjal presladko imo Jezusovo.

Slednjie je mu bila glava odsekana, — pa rabelj ni srečno zadel, zatoraj je moral večkrat mahniti. Glava je odletela, pa nečloveški trinogi še nimajo dosti. Še mu trebuh razparajo, in čreva izmotajo. Potem poberejo vse konce razmesarjenega trupla, jih zvežejo v rjuho in veržejo v neko jamo. Tonkinčani so hotli slonove čez gomilo peljati, da bi jo potancali; pa jih niso mogli na nobeno vižo prisiliti, novega groba le z ного dotakniti se. Glavo so pred velikimi vrati na veliki kol obesili, jo več dni tukaj pustili, potem pa zmleli in prah v morje vergli.

To je resnični popis strašne smerti, katero je preč. g. Melhior storil. Na ravno tem mestu sta že dva njegovih prednikov ravno tak strašen konec storila! — Preč. škof Melhior se je rodil v Asturiji na Španskem 29. aprila l. 1821. Pred njim sta bila mučena čast. g. škof Díaz in provincialni vikar Salgot; vsi trije mučenci so iz reda Dominikanskega. — Bratje katoličani! glejte vero stanovitno in ljubezen gorečo do smerti; — naša vera in naša ljubezen je pa tako merzla in mertva! —

* Pariz. V mestu Parizu je sedaj 1,025.000 katoličanov. Far je 49, duhovnikov 800, kloštrov moških 12, in ženskih 48; nekato-ličanov 28.000.

* Angleško. V tej deželi je 13 škofij, 737 katoliških cerkev, 1004 duhovnov, 27 moških in 103 ženskih samostanov.

* Na Šotiškem so 3 apostolski namestniki, 165 cerkev, 139 duhovnov; na Irskem so 4 višji škofi in 24 škofov.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija. 1. junija je postalo Koroško le ena škofija, ki se imenuje Kerška. — Č. g. Anderjaš Jož. je dobil faro k s. Urhu pri tergu, č. g. Protiva Jož. pa kuracijo Malnico; — č. gg. kaplani so prestavljeni: Dürnwirth Karl pride za spiritala v semenišče, Perčnik Lambert za kaplana k sv. Bju v Celovcu, Sumper Jan. na Peravo, Trampič Mat. v Otmanje, Božič Bal. in Lesjak Bal. ml. v Žabnice; pensioniran je fajmošter Gottwald Mat.

* Ljublj. škofija. Gosp. Ant. Jeržinovič pride za eksposita v Postenje; g. Juri Stenko za namestnika na izpraznjeno lokalijo sv. Goro nad Zagorjem; gosp. Jož. Grad, duh. pom. na Kerki, za eksposita v Harije; g. Jernej Vožnar s Kostanjevice v Metliko; g. Jož. Meglič s Knežaka v Čatež; g. Mih. Skubic s Prema v Knežak.

* Lavant. škofija. Prečastiti gosp. Mih. Pikel, stolni korar so izvoljeni vodja škofijskega semenišča; preč. g. dr. Vošnak, stolni korar pa začasni viši ogleda ljudskih šol. — Čast. gosp. Ant. Wrečko, vojaški kaplan pri pešn. regimentu Kinski je prestopil v enaki službi k mornarstvu; na njegovo mesto pa je stopil g. Korl Ripšl, kurat v Šmiklavžu poleg Laškega. — G. Mat. Stagoj je postavljen za namestnika v Šmiklavžu, in gosp. Korl Terjašek za kaplana v Teherje.